

दि. बेरार जनरल एज्युकेशन सोसायटी, अकोला द्वारा संचालित

सीताबाई कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, अकोला

2019-20

परिमल

समन्वयक

डॉ. कैलास सुदामराव वानखडे

सल्लागार समिती अध्यक्ष

सल्लागार समिती

प्रा. एस. आर. दामोदर, डॉ. बी. एस. पटनायक,
डॉ. एस. के. केसवानी, डॉ. के. पी. बर्डे, डॉ. यु. एस. चापके

संपादक

मनोज भगत (एम.ए.भागर)

प्रकाशक

डॉ. आर. डी. सिकची

प्राचार्य, सीताबाई कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, अकोला

Late Smt. Sitabai Jain

मनोगत

सीताबाई कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय हे अकोला शहरतीलच नव्हे तर अमरावती विद्यापीठातील एक नामवंत महाविद्यालय आहे.

या महाविद्यालयामध्ये शिक्षणाच्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीन विकासासाठी येथे सर्वेकष प्रयत्न केले जातात. या महाविद्यालयाने या देशाला अनेक मोठमोठे पदाधिकारी दिले आहेत अनेक कलावंत, राजकारणी, समाजसेवक, वकील, न्यायाधिश दिलेले आहेत आणि आजही हे महाविद्यालय या परंपरेला मोठ्या आनंदाने कायम ठेवून आहे.

परिमल हा वार्षिकांक म्हणजे विद्यार्थी व शिक्षकांच्या कार्याचा वर्षभराचा लेखाजोखाच असतो. या महाविद्यालयामध्ये क्रियाशील असलेल्या प्रत्येक विभागांकडून विद्यार्थी हितासाठी, त्यांच्या सर्वांगीन विकासासाठी जेजे उपक्रम आयोजित केले जातात व विद्यार्थी त्यामध्ये आपले प्राविण्य दर्शवितात त्याची नोंद परिमलमध्ये घेतली जाते.

अभ्यासक्रमाच्या व्यतिरिक्त ज्ञानवर्ध, मूल्यवर्धक आणि राष्ट्रप्रेम जागवणारे गुण विद्यार्थ्यांमध्ये रुजावेत त्यांच्या कलागुणांना येथे वाव मिळावा, त्यांच्यामधून जाणकार भावी नगरिक घडावा यासाठी हा अंक महाविद्यालयाकडून छापला जातो दृ

या अंकासाठी संपादक मंडळ, आणि विशेषतः सल्लागार समिती विशेष प्रयत्न करते. परिमलच्या अंकासाठी हातभार लावणाऱ्या सर्वांचे मी अभिनंदन आणि हा अंक अशाच प्रगतीपथावर उंच उंच जाओ ही मनःपूर्वक शुभेच्छा.

डॉ. आर. डी. शिंदे

प्राचार्य

सीताबाई कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय, अकोला

शंपादकीय

विद्यार्थी हा विकसनशील घटक आहे. कुटुंबातून आप्तेष्ट, समाजातून नातलगंभापातून, व्यवहारातून व्यावसायीकांच्या सहवासाने, कधी जीवनानुभवाच्या ठोकरी खाऊन तर कधी उपदेशातून आकार घेत शकतो. महाविद्यालयामध्ये शिकणारा विद्यार्थी राजग शकतो. त्याला शंभोवतालच्या वास्तवाचे आकलन चांगल्याप्रकारे होत शकते. त्याचे हे वय जसे शंशकारकाम शकते तसेच स्वतःला घडविण्याचे, काहीतरी करून दाखविण्याचेही शकते. त्यामुळे आपल्या उडवल भविष्याविषयीचे स्वप्न त्याच्या डोळ्यात शकतात. या शर्व अनुभवाच्या गर्दीमध्ये त्याच्या मनात सुसू शकलेली कालवाकालव त्याला शंश्वस्थ करीत शकते. मनातील काही भावना शशा शकतात की त्याविषयी कुणाशी मुक्तपणे तो बोलू शकत नाही शशवेळी त्याला लेखनाची शथ घ्यावी लागते. नवलेखकांना आपले लेखन प्रकाशित करण्याची शंधी फारशी मिळत नाही. ही शंधी या शंकाच्या माध्यमातून आमहा शर्व विद्यार्थ्यांसाठी या महाविद्यालयाने उपलब्ध करून दिली, ही फार शंभिनंदनीय बाब आहे.

महाविद्यालयामध्ये शंपूर्ण वर्षभर विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते. वक्तृत्वस्पर्धा, शंगोळीस्पर्धा, गायनस्पर्धा, निबंधस्पर्धा, शानंदमेळावा, पालकमेळावा,

काव्यस्पर्धा शशा शंनेक प्रकारच्या कार्यक्रमांचे आयोजन करून विद्यार्थ्यांना तयार केले जाते. या स्पर्धेच्या युगात टिकण्यासाठी. विद्यार्थ्यांना जीवनाची प्रेरणा मिळण्यासाठी, महापुरुषांच्या विचारांचे मंथन करण्यासाठी महामानव डॉ. बाबाशाहेब शंबेडकर महापरिनिर्वाण दिनाच्या निमित्ताने नामवंत वक्त्यांच्या व्दारा मार्गदर्शन केले जाते. शिवजयंती, शंविधान दिन, मराठी भाषा गौरव दिन, महिला दिन इ. शशा विविध कार्यक्रमांशोबतच विद्यार्थ्यांच्या शारीर्याविषयी काळजी घेणारे कार्यक्रमही महाविद्यालयाच्या वतीने आयोजित केले जातात. या कार्यक्रमांच्या निमित्ताने जे विद्यार्थी त्यामध्ये सहभगी होतात ज्यांना कलस्कोट मिळतात, ज्या विद्यार्थ्यांचे नाव विद्यापीठाच्या गुणवत्ता यादीत श्हाळकते शशा गुणवंत विद्यार्थ्यांचा या महाविद्यालयाच्यावतीने शत्कार केला जातो त्यांना बक्षिशे मिळतात. या शर्व श्हाठवणीचा ठेवा शंभ्रहित करण्याचे शनमोल कार्य परिमल मार्फत केले जाते. शशा या बहुशायमी शंकाचे मूल्य आपण ठरवावे त्यासाठीच हा शंक आपल्या शमोर ठेवत श्हाहे . या शंकाचे काम करणाऱ्या शर्व हातांचे श्हाणि विशेषतः या शंकाच्या शल्लागार शमितेचे शमन्वयक प्रा. डॉ. कैलाश वानखडे तथा शर्व शदस्यांचे मनःपूर्वक श्हाभार.

शंपादक मंडळ

सल्लागार समिती

समन्वयक

प्रा.डॉ.कैलास वानखडे

सदस्य

प्रा. एस. आर. दामोदर

सदस्य

प्रा.डॉ.भारती पटनायक

सदस्य

प्रा.डॉ.कौमुदी बट्टे

सदस्य

डॉ.एस.के.केसवानी

सदस्य

डॉ. यु.एस. चापके

संपादक

MANOJ S. BHAGAT
19-03-2019

संपादक
मनोज संजय भगत
एम. ए. मराठी भाग -2

अधुक्कम

मनोगत
संपादकीय

मराठी विभाग

पृष्ठ क्र.

माझ्या आयुष्याचे सारथी	- नवीन ए. गोपनारायण	८
रंग पाण्याचे	- नवीन ए. गोपनारायण	९
बाप शेतकरी	- ऋषिकेश माधवराव देशमुख	९
सोशल मीडिया आणि शेतकरी	- ऋषिकेश माधवराव देशमुख	१०
विविन्न पण सत्य	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१०
मनातले बोल	- कु. प्रगती खंडारे	१०
अंगार	- अजय इंगळे	११
असु द्या भारतात अनेक जाती	- मनोज संजय भगत	११
भ्रष्टाचार हटवा	- मनोज संजय भगत	१२
वडील	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१२
आयुष्य	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१२
माणसं : झाडाच्या अतयवांसारखीच	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१२
बाबासाहेब म्हणजे	- विशाल सुधाकर शोगोकार	१३
अनुभव	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१४
संकलन	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१४
आयुष्य	- वैशाली विनोद मोहोड	१४
दृष्टीकोन	- वैशाली विनोद मोहोड	१४
आई	- वैशाली विनोद मोहोड	१४
श्रध्दा अढळ असाती	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१९
सत्यशोधक समाज आणि सावित्रीबाईचे योगदान.....	- वैष्णवी डिगांबर उगले	१९
क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांचे सामाजिक कार्य	- वैशाली विनोद मोहोड	१९
चिंतन	- अमित सुरेश वानखडे	१९
धळपळ (कथा)	- अजय इंगळे	१९
मराठी भाषा का शिकाती	- डॉ. कैलास वानखडे	२१

हिंदी विभाग

कुछ दबे से ख्वाब होते हैं	- धनंजय जानोरकर	२९
क्या पहेली है वो !	- धनंजय जानोरकर	२९
क्यों बेटी होना गुनाह है माँ !	- अदिती मनोजराव देशमुख	२९
अब न कहें की तु लडका है..	- अदिती मनोजराव देशमुख	२६
अगर तु कहे...	- अदिती मनोजराव देशमुख	२६

क्या है जिदंगी	- सुवर्णा रंगो	२७
पापा	- हिना मोमीन	२७
हैं मे भारत में कि बेटी हूँ!	- हिना मोमीन	२७

इंग्रजी विभाग

To be a mom	- Ku. Pragati Khandare	28
If my words could fly	- Ku. Pragati Khandare	28
And that day she indeed entered woman hood	- kamlesh Bhatia	28
Beauty attracts the eyes	- M.Arfat Ansari	29
Bade banne k liye phle khud ki	- NG....	29

संस्कृत विभाग

आधुनिकयुगे संस्कृतस्य अध्ययनेन को लाभः	- कु. दृष्टी सिंह	30
कृषिका कर्मवीराः	- कु. पुनम ब. सुशिर	31
दशमः त्वम् असि (लघुकथा)	- जीवन भा. मुंडाले	32
शृंगालवानरयोः मित्रता	- कु. मनिषा जांभुळकर	३२
महापुरुषाः के?	- कु. पूजा सरदार	३३
वर्तमानयुगे स्त्रीशिक्षा	- रेणुका राजेश्वर रेलकर	३३
छात्रजीवनस्य सफलतायाः उपायाः	- कु. अश्विनी बळीराम सुशीर	३५

वार्षिक अहवाल		३६
---------------	--	----

छायाचित्र		४७
-----------	--	----

मराठी विभाग

माझ्या आयुष्याचे सावधी

माझ्या आयुष्याचे सावधी
 आयुष्याची सुंदर वाट चालत असतांना
 भेटतात अनेक अनोलखी
 आणि नकळत छेऊन जाता.....
 जुलणरी नाती.
 आयुष्यात ही वाट चालतांना
 अनेक वाढलेही डोकावतात पण आता सवय
 झाली आहे
 त्यांना शत्रूवून टाळण्याची
 प्रत्येकालाच वाटते की.
 आपल्याच जिवनात एवढी दुःख आहेत
 पण दुःखची गाथा
 हि ज्यांच्या त्यांच्याच मनात आहेत
 कुणी हसून सांगत
 तर कुणी रडून
 आणि आमच्यासावध्यांनी या भावना.
 आणाल्यात कुठून
 हसवले छत्र आमघावरील माता पित्याचे
 नको आमघा आता कुणी नात्याचे
 नातेच आमघाला कळले नाही
 जे आहेत आयुष्यात महत्वाचे
 कुणास ठाऊक का असे झाले
 जे नको तेच झाले
 बालपणीच झालो अनाथ पण आसना देउन
 गायत्री बालिकाश्रम
 आमघास केले सनाथ
 नको होती जी नाती.

ती आता हवीशी झाली
 एवढे प्रेम मिळाल्यानी,

अपूर्ण नाती झाली.
 जी एवढ्या संकटातून निघाललेली
 आज या जगात सावरीली
 सवयच या जगात सावरीली
 सवयच आज गायत्री बालिकाश्रमात.
 मी पूर्णपणे घडली.

नवीन ए. गोपनाबाबा

रंग पाण्याचे

नयनामध्ये चेता पाणी
 अश्रु तयाला म्हणती
 कधी सुनवाचे कधी दुःखाचे
 अशी त्यांची मधती.
 चटकदार तो पदार्थ दिसता
 तोंडाला या पाणी सुटते
 स्वातंत्र्यता ठसका लागून
 डोळ्यांतून मला पाणी येते.
 धनाण्याघनी लक्ष्मी देवी
 म्हणती अविनत भक्ते पाणी
 ताकदीहून वित स्वर्चिता
 डोक्यावरून जाते पाणी.
 वरुणचे पाणी वरुणवरती
 म्हण मनाठी एक असे
 बारा गावचे पाणी प्यालाय
 चतुर्नाई यातुनी दिसे.
 लाथ मारणी पाणी काढणे
 लक्षण हे तर कर्तृत्वाचे
 मेहनतीवर पाणी पडणे
 चीज न होणे कष्टाचे.
 उत्कर्ष ज्याचा मनी डाचतो
 पाण्यात पाहणे गुण खोटा
 पाणी दार ते नेत्र सांगती
 विद्धतेचा गुण मोठा.
 शिवनांनी कित्येक वेला
 शत्रूला त्या पाणी पाजले
 नामोहनम करण आपुले
 मनाठमोले पाणी दाविले.
 टपोने मोती दवबिंदुचे
 चमचम पाणी पानावरती
 झणैक सुनवची प्राप्ती म्हणजे
 अलवावरचे अलगद पाणी.
 कळी कोवळी कुणी कुस्कसी
 काळजाचे त्या पाणी होते

ओंजळीतुनी पाणी सुटता
 कठ्यादानाचे पुण्य लाभते.
 मायबाप हे आमघ घडविती
 रक्ताचे ते पाणी करणी
 विनम्र होउन त्यांच्या ठायी
 नकलत दोळी जुळती पाणी.
 आभालातून पडता पाणी
 तुडुंब दुभती नदया वाहती
 दुष्कालाचे सावट पडता
 सारे पाणी पाणी करती.
 अंतीम समयी मुनवत
 पाणी वेळ जाणवे निधण्याची
 पितनांना मग पाणी देउनी
 रमृती जागते आप्तांची.
 मनामनांती भावनांचे
 पाण्यामध्ये मिसला रंग
 प्रतिबिंबित हे होते जेव्हा
 चेह-यावरती उठे तरंग.

नवीन ए. गोपनानाभण

बाप शेतकरी

बाप तु जिवंत असात
 तर तुला दारवले असते
 कर्ज बुडवुण पलण-या
 उदयोग पतिचे चोचले
 या सनकारन तर केल
 तुला कर्ज माफ पण
 बायका पोनांच्या
 जबाबदारीतून कसा सुटशील सांग
 नको जाउ सोडून पनीवाला
 लेकनांच छत्र धीनावून जाईल
 तुझा आत्महत्तेत या
 येवनी सनकारच काय होईल?
 तु या जगाचा पोशिंढ्या
 तु हजानेना मोहताल कर्ज बुडणा-या
 उदयोगपतीवर आहे यांना विश्वास

ऋषिकेश माधवनाव देशमुख
 बीएस्सी भाग 3

सोशल मीडिया आणि शेतकरी

आपल्या शेतकरी सोशल
मीडिया वर असता
आपला तर सकाय सध्यांकायचा
जेवणाचा वाढा असता.
धाण्यांच्या पोत्या जागी
मॅनेज चा डाटा असता
ना पेवणी चा वाढा असता
ना कर्ज माफीचा अर्ज असता
कास्तकारचं सारं काम ऑनलाईन
च झाल असतं
लोकाईले भुका लागल्या की
दोन मॅनेज अन दोन व्हिडीयो
पाठवले असते
अॅम्पझॉन सारख्या
त्यांच्या बी वेबसाईट असत्या
माल्ल्या सारख्या अद्योगपतिच्या
कर्जाचा तु बी हकदार असता

विचित्र पण सत्य

भरलेला निवसा माणसाला जग
दाखवतो आणि विकामा निवसा जगातील
माणस दाखवितो.
ज्याला शंभर किलो धाण्यांच पोत उचलता
चेत त्याला ते विकत घेता चेत
नाही आणि ज्याला विकत घेता चेत त्याला
ते उचलता चेत नाही
विचित्र आहे पण सत्य आहे
आपल्याला जे जे पाहिजे ते ते सर्व मिळाले
असते तर जगायला गंमत आणि
देवाला किंमत राहली नसती चांगले मित्र
आणि औषध ही आपल्या आयुष्यातील वेदना
दुःख करायचे काम करतात फक्त
इतकाच की औषधांना एक्सपायरी डेट असते
पण मित्राला नाही.
वैष्णवी डिगांबर उगले बी.ए. भाग 1

ऋषिकेश माधवराव देशमुख
बीएस्सी भाग 3

मनातले बोल

कोणीतरी येउन खुप हसवला होत
गालावर पडलेल्या नवडयाला जणु
आनंदच झाला होता
मनातील शब्द मनातच भासत होते
ओठांवरच्या शब्दांचे बोल माझ्या
मनामध्ये उमटत होते.
खुल्या मनाला झुझावणारे
ते शब्द माझ्या मनातले
भोळ्या भाबळ्या ओठांवर
मनातील बोल शब्दांवर

कु. प्रगती खंडारे
एम.ए. इंग्रजी भाग 1

अंगार

जावं चुलीत घालता
 आसं ताव्यालं लागते
 चटका घाताले जागता
 भुंक भाकरीची भागे
 आग भुकीची अजोता
 घेत जीव थंडगार
 तनी नाई इजली
 आमच्या भुकीच्या अंगार.
 भेगा पायाले पाळुनं
 भेगा पायाच्या बुजातो
 घामं आंगाचा गाउन तानं मातीची भागतो
 पले तशीबीची आमच्या
 भुका दुकाची निवंडार
 तनी नाई इजली आमच्या भुकीची अंगार.
 लय जलमाचं लिवेलं
 आमच्या नशिबात दुख
 टिचभर पोटासाठी
 चतकोराची भुक
 कोर भर भाकरीसाठी
 होय जीवाची अंगार भुकीच्या आगीन
 झाली जीवची लाई लाई
 कष्टा शिवाय आग हे
 ईजतार नाई
 धरली कष्टाची मशाल
 पेटली आगीची चिंगार
 तनी नाई इजली.

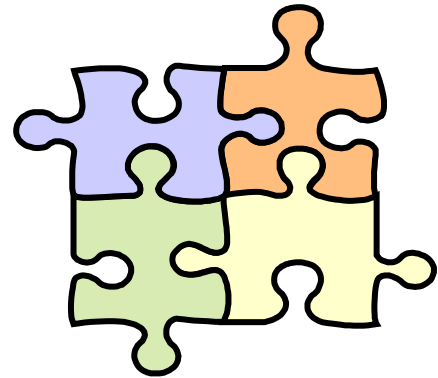
अजय इंगळे

भारतासारखे जातीयवादी देश नाही पाहिले.
 या जातीयतेमुळे सवार्णिय होतात मालामाल
 मात्र दलिताने होतात इथे प्रचंड हाल.
 या जातीयतेमुळे अनेक पक्ष निर्माण झाले
 ते या जातीयतेमुळेच सत्ताधारी बनले
 जातीमुळे राजकारणाला आला लय जोर
 कर्त्या सुधारकाचा झाला इथे बट्याबोळ
 जातीमुळे फोफाउन राहली अंधश्रद्धा
 सत्यशोधक समाजाचा नाही इथे पुनरुत्कर्ता
 माणसात देव शोधणारा संत
 हवला आहे आता
 राधे माँ चा जमाना आला आहे आता
 जातीमुळे भारताची होवुन राहिली माती
 दामोदकर-पानसने यांची झाली माती
 माती करणारे नाही मिळाले अजुन
 मिडीयावाले फारच सांगतात ठासुन
 करू नये सीबीआयवाल्यांनी चौकशी कसुन
 असु घा भारतात अनेक जाती
 जातीयतेवरून करू नका देशाची माती
 आता गरज आहे जाती नष्ट करण्याची
 आणि मानवतावादी एकच जात
 निर्माण करण्याची
 असु घा भारतात अनेक जाती
 पण जातीयते वरून
 करू नका देशाची माती.

मनोज संजय भगत
 एम.ए. मराठी भाग 2

असु घा भारतात अनेक जाती

कधी जात नाही त्याला म्हणतात जात.
 या जातिन केला भारताचा घात
 जगात अनेक आहे जाती
 म्हणुनच जगाची
 होवुन राहिली माती.
 या जगात अनेक देश पाहिले पण

भ्रष्टाचार हटवा

जोडयाने माना डोके फोडा मेंढु काढा
त्या मेंढुन निघेल लोथ आणि घाव
प्रज्ञा शिल करणेचे रसावन पोसलेली
बांडगुले
शोषण करतात दलितांचे पतितांचे
जन्मे पिकावरील मावा आणि तुडतुडे
त्या डुकनाचा मेंढु फोडण्याचा कोण
कोठे गाढव गाढवापणा करणार?
त्या मेंढुच्या उग्र रूपाने
गाढव लाथा झाडून झाडून
सदैव स्वर्गात जाणार
शहाण्यानी कोणी शोकसभा घेतली?
आणि ठराव कशीती भ्रष्टाचार हटवा.
मनोज संजय भगत

वडील

वडील घराचे अस्तित्व असतात
वडीलांचे मन
आपण समजू नाही शकत
वडीलाकडे संयमाचे घाट असतात
आयुष्याच्या शिंदेनीची सोय करणा-या
वडीलांना आपण सहजच विस्मृतो
परंतु स्वर्गाहून श्रेष्ठ
आपले वडीलचं असतात
गुपचुप स्वाठ आणणाने हे वडील
कोणच्याच लक्षात राहत नाहीत
पुत्रवियोगाने मरणाना पिता
दृशय्य होता
दिवसनान्न करतात ते आपल्यासाठी कष्ट
नाही ते कोणाच सांगत आपले दुःख
अनेच आहेत माझे बाबा.

वैष्णवी डिगांबर उगले
बी.ए. भाग 1

आयुष्य

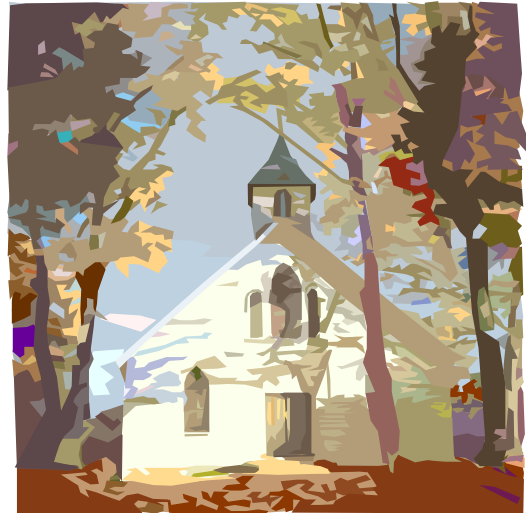
आयुष्यातील काही गोष्टी ह्या
कबड्डीच्या खेलाप्रमाणे असतात.
तुम्ही यशाच्या खेपेला घात लावताच
लोक तुमचे पाय पकडायला
सुरूवात करतात.

वैष्णवी डिगांबर उगले बी.ए. 1

माणसं : झाडाच्या अवयवांसारखीच

काही फांदी सारखी.
जास्त जोर दिला की तुटणारी.
काही पानासारखी
अर्ध्यावर साथ सोडणारी
काही काढ्यासारखी सोबत
असून टोचत राहणारी
आणि.
काही मुलासारखी असतात
जी न दिसता सुरूवात पासून
शेवटपर्यंत साथ देणारी.

वैष्णवी डिगांबर उगले बी.ए. 1

बाबासाहेब म्हणजे

बाबासाहेब म्हणजे दयेचा भाग्न
बाबासाहेब म्हणजे मायेने भनलेली घाग्न
बाबासाहेब म्हणजे दिनदुबळ्यांची माता
बाबासाहेब म्हणजे संस्काराचा माथा
बाबासाहेब म्हणजे वंचिताचे जनक
बाबासाहेब म्हणजे क्रातीची सनक
बाबासाहेब म्हणजे विश्वासाची तमा
बाबासाहेब म्हणजे दया क्षमा
बाबासाहेब म्हणजे दीनदुबळ्यांचा आधार
बाबासाहेब म्हणजे सनातण्यांचा आजान
बाबासाहेब म्हणजे ममता
बाबासाहेब म्हणजे आमच्या जीवनाची कथा
बाबासाहेब म्हणजे गरीबांची सावली
बाबासाहेब म्हणजे दुःखी पिडीतांची सावली
बाबासाहेब म्हणजे कर्मकांडाला मान
बाबासाहेब म्हणजे धम्माचा हुंकार
बाबासाहेब म्हणजे तथागताचे स्वरूप
बाबासाहेब म्हणजे निनाधानांचे हुरूप
बाबासाहेब म्हणजे आमची वाट
बाबासाहेब म्हणजे मुन्नाचे ताट
बाबासाहेब म्हणजे आमची पीढी
बाबासाहेब म्हणजे अखंड विचारांची झिडी
बाबासाहेब म्हणजे मनुचा छायाकार
बाबासाहेब म्हणजे मछाडचे तळे चवदान
बाबासाहेब म्हणजे गांधीचे जीवनदाते
बाबासाहेब म्हणजे आई
बाबासाहेब म्हणजे भटशाहीचा जाल
बाबासाहेब म्हणजे त्यागाचा भांडान
बाबासाहेब म्हणजे सधीष्णुता
बाबासाहेब म्हणजे न्यायाच
बाबासाहेब म्हणजे नमाईचं हृदय

बाबासाहेब म्हणजे विषमतावाघांनाभय
बाबासाहेब म्हणजे प्रेम ते अपान
बाबासाहेब म्हणजे स्रमतेचा पुनस्कार
बाबासाहेब म्हणजे डोळ्यातील अश्रु
बाबासाहेब म्हणजे अर्जतयातनासोसलेलं पात्रकर
बाबासाहेब म्हणजे नाही फक्त नाव
बाबासाहेब म्हणजे अष्टपैलु व्यक्तीमहत्व
बाबासाहेब म्हणजे दीनांची गाथा
बाबासाहेब म्हणजे अर्जतकोटी लेकनांचे पिता.

विशाल भुधाकर शोभोकार
बी. ए. भाग 2

अनुभव

आयुष्याचे निर्णय चुकतात
आणि मग कधी प्रश्न कळत नाहीत
आणि उत्तरही चुकत जाते.
सोडवतांना वाटेत झुटत गेल्या गुंता
पण प्रत्येकवेळी एक नवीन गाढ बनत जाते.
काही गोष्टी वाढत तितक्या झोप्या नसतात
अनुभव म्हणजे काय हे तेव्हाच कळते.

वैष्णवी डिगांबन उगले बी.ए. 1

संकलन

कस्तुरी जायते कसमात्
को हतित करिणां युद्ध
भीरु कुर्वीत किं युद्ध
मृगात सिंह पलायते. अर्थात्
कस्तुरी कोणापासून मिळते?
शंभर हत्तींना कोण मारतो?
भिन्ना माणुस युद्धात काय करता?
ह्रणापासून सिंह पळतो.
यामधील मजेशीर गोष्ट म्हणजे
अशी की आधीच्या तीन ओळीमध्ये
प्रश्न विचारले आहेत आणि शेवटच्या
ओळमध्ये

तीनही प्रश्नांची उत्तरे आपणास मिळतात.

वैष्णवी डिगांबन उगले बी.ए. 1

आयुष्य

ती माणसं हवीशी वाढतात
ती कधीही भेटत नाहीत.
जीम ाणस नकोशी वाढतात
त्यांच्या सहवास संपत नाही
ज्यांच्याकडे जावेसे वाढते
त्यांच्याकडे जायला जमत नाही.

जेव्हा जिवन नकोसे वाढते
तेव्हा काळ संपत नाही.
जेव्हा जिवनाचा स्वरा अर्थ
कळतो तेव्हा संपलेला असतो
जीवन हे असंच असत
त्यांच्याशी जपून वागावं लागत.

वैशाली विनोद मोघेड बी.ए. 1

दृष्टीकोन

समुद्र हा सर्वांसाठी मानसवाच
असतो काहीजण त्यातून मोती
उचलतात काहीजण त्यातून
मासे होतात तर काहीजण
फक्त आपले पाय ओले करतात.

कुटुंब

नाते काहीही वाईट असले तरी
ते कधीही तोडू देऊ नका
कारण पाणी कितीही घाण असेल तरी
ते तयार नाहीपण आग विझवू शकते.

कुटुंब

जवळची नाती हि माणसाला
कधी कधी स्वरूप छळतात
जितके जास्त जपाल
तितके आपणाला दुःख लोटतात.

आई

पान कधीच मिटत नाही
साना जळत चालून पाय
जेव्हा थकून जातात
शेवटच्या श्वाभाबबोबर
हेच शब्द राहतात
वैशाली विनोद मोघेड बी.ए. 1

श्रद्धा अढळ असावी

त्या तरूण जोडप्याचे नुकतेच लग्न झाले होते. आणि दोघे गावी जायला निघाले होते. वाटेत एक भलेमोठे सरोवर होते. त्यांना बोटीने प्रवास करावा लागणार होता. त्यांनी एका छोट्या बोटीने आपला प्रवास सुरू केला अर्ध्या वाटेत पोहचता पोहचताच. तोच त्या जलाशयात मोठे वादळ उठले. तो तरूण लढवया होता व जराही डगमगला नाही. त्याचे मनोबल उत्तुंग होते. ती तरूणी मात्र तात्पुरती घाबरून गेली. त्या वादळाच्या सौंदर्य रूपाने ती थरथर कापू लागली. या प्रलयात आपल्या छोट्या बोटीचा निभाव लागणार नाही आणि आपण किना-यावर जाऊ शकणार नाही. याची खात्री पटली. ती आपल्या जोडीदाराला म्हणाली आपली पैलतिनी पोहण्याची शक्यता कमीच आहे तुला भीती नाही वाटत?

त्याने हलकेच निमत केले आणि आपल्या म्यानातून तलवार काढली त्या तलवारीचे टोक तिच्या गळ्याला भिडवीत त्याने विचारले तुला भीती वाटली मुलीच

नाही. तलवार तुझ्या हातात आहे. तुझे माझ्याशी लग्न झाले आहे. तू मला मुलीच दुखवणार नाहीस याची खात्री आहे मला

आपली तलवार म्यान करत तो शूनवीन म्हणाला माझादेखील देवावर श्रद्धा आहे. तो ला मुलीच दुखवणार नाही. हे वादळ त्याच्या हातात आहे. तेव्हा जे होईल ते होईल आपण वाचलो तरी ठीक नाही वाचलो तरी ठीक नाही वाचलो तरी तो मुलीच आपल वार्ड करणार नाही.

श्रद्धा हा एक समानात्क विचार असतो. मग ती श्रद्धा सवाद्या शक्तीवर असो व तत्वावर असो ती बळकट असणे महत्वाचे आहे.

वैष्णवी डिगांबर उगले बी.ए. 1

सावित्रीबाई नाराज आणि सावित्रीबाईचे योगदान.

सावित्रीबाई फुले हे नाव उच्चानताच त्यांचे उत्तुंग सामाजिक कार्य शैक्षणिक कार्य प्रथमच डोळ्यासमोर असे राहते अश्या या क्रांतिज्योती सावित्रीबाईंचा जन्म 3 जानेवारी 1831 रोजी झाला.

सावित्रीबाई ह्या नायगाव येथील सवंडोजी नेवसे पाटील यांच्या कन्यासून होत्या.

सावित्रीबाई ह्या सव-या अथनि ज्योतीबांच्या सहधर्मचारिणी व सहयोगी सहप्रमवासी होत्या इ.स. 1880 मध्ये सावित्रीबाईंचे लग्न ज्योतिबाव फुले यांच्याशी

झाले तेव्हा त्या फक्त 9 वर्षांच्या होत्या. वय अतिशय संवेदनक्षम मने एकत्र आली आणि सावित्रीबाईंच्या जीवनाचे सोने झाले. सावित्रीबाईंच्या शिक्षणाला प्रारंभ केला. निःसर्गाच्या सानिध्यात धरणी मातेन पाटीचे स्वरूप धारण केले आणि झाडाच्या फांद्याची लेखणीचे रूप घेतले ज्योतीबांच्या सानिध्यात सावित्रीबाईंच्या संवेदनक्षम मनात शब्दांचे अर्थ उमळू लागले ज्योतिबा हे सावित्रीबाईंचे आद्य गुरू झाले. समाजात अधिक समस्या निर्माण करू पाहणा-या त्या नव-या अर्थाने सामाजिक कार्यकर्त्या होत्या सार्वजनिक सत्यधर्माच्या माध्यमातून त्यांनी चालविलेली पुनोगामी विचारवंतांचे चळवळ व त्यांचे कार्य आजही समाजासाठी ते प्रेरणदायी ठरले आहे.

24 सप्टेंबर 1873 रोजी महात्मा ज्योतिबा फुले यांनी सत्यशोधक समाजाची स्थापना केली असती तरी ज्योतीबांच्या निधनानंतर सत्यशोधक समाजाची सावित्रीबाईंनी आपल्या स्वांद्यावर घेतली होती. सत्यशोधक समाजाच्या अध्यक्षा असतांना त्यांनी समाज उठवण्याच्या ध्यासातून गावोगावी हिंडून बहुजन समाजाच्या समस्या व दुःखे दूर केली होती म्हणून सावित्रीबाईंचे सत्याशोधक समाजाच्या कार्यातील योगदान महत्वाचे आहे.

सावित्रीबाईंनी सत्याशोधक समाजाच्या शाखांचे जाळे प्रामुख्याने ग्रामीण भागामध्ये पसरवले विधवा विवाह ब्राम्हण पुनोदितांचाचून लग्न लावणे शैक्षणिक प्रसार अधश्छा निर्मूलन शेतकरी वर्गात जागृत यासारखे कार्यक्रम सत्याशोधक समाजातर्फे सावित्रीबाईंनी राबविले. ह्या उत्तम वक्ता होत्या सत्यशोधक परिषदेच्या अध्यक्षा पदावरून अत्यायाच्या ठिकाणी त्यांनी विविध विषयांवर भाषणे केली. ह्या

भाषणमधून समाजहिताचीच तळमळ व्यक्त हात होती ह्या भाषणांचे विषयही सामाजिक परिवर्तनास पूरक असायचे.

1876-77 मध्ये महाराष्ट्रात भीषण दुष्कालासारख्याच दुष्काल पुढ्या ज्योतीबांच्या मृत्यु नंतर 1896 साली पडला तेव्हा मात्र सावित्रीबाईंनी एकाकीपणे या दुष्कालाला निकासाची झुंज द्यावी लागली पण त्या डगमगल्या नाहित. अनेकांनी हे स्त्री धैर्य पाहून मदतीचे हात पुढे केले सावित्रीबाई सत्यशोधक समाजाच्या काहीकार्यकर्त्यांना घेऊन गळर्नकडे गेल्या. दुष्कालाची भीषणता लोकांची झालेली अठ्ठनदशा मृत्येचे घातलेले थैमान आदी बाबी संकानच्या कानावर घातल्या व मदतीची याचना केली.

संकानने दुष्कालग्रस्त भागात दुकाली कामे काढावीत शेतक-यांना शेतभारा कमी करावा अश्या काही मागण्याही त्यांनी शेतक-यांसाठी केल्या सावित्रीबाईंनी दुष्कालविरुद्ध जो लढा दिला ते पाहून प्रामुख्याने जे मदतीचे हात पुढे झाले त्यामध्ये निरक्षरी मिशनरी व बडोदयाचे सयाजीराव गायकवाड यांच्या मोजाचा वाटा होता अठ्ठन वन्न पैसा यांचा ओघ सावित्रीबाईंकडे वाहू लागला हे जरी नवे तरी अहोनात्र धडपडण-या सावित्रीबाईंच्या दुष्कालविरुद्ध लढा भल्या भल्यांना अचंबित करणाराच होता स्वतःचे दुःख बाजुला सावरुण इतरांच्या दुःखांसाठी धावणे हा सावित्रीबाईंच्या स्वभावाचा स्थायी भावच होता.

कालाने जणु सावित्रीबाईंची कसोटीच घ्यायचे ठरविले होते. पुढ्या सावित्रीबाईंनी निकासाने लढा दिला. 1897 हे साल सावित्रीबाईंचे नव-या अर्थाने एकप्रकाचे सत्वपरीक्षा घेणानेच ठरले. पुणे पत्रनिनात प्लेगच्या साथीने थैमान घातले. या

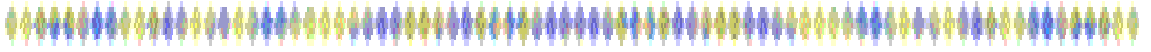
विविध साधीच्या रोगांनीच समाजात वैधव्याचे दुःखी निर्माण केले. अवघे जवीनच उद्ध्वस्त करणा-या ह्या सामाजिक दुःखांबंधीची उत्कट जाणीव त्यांना होती. अश्या ह्या प्लेगच्या प्राणघातक काळात सावित्रीबाईंनी केलेले हे सामाजिक कार्य फार मोलाचे होते.

ह्या भयंकर दिवसांमध्ये सावित्रीबाईंनी बजावलेल्या कागिरीची आख्यायिका आजही र्वेडोपाडी ऐकावयास मिळते. प्लेगच्या काळात त्यांनी केलेली लोकसेवा बरीचशी विधायक होती. झोपडी झोपडीत जाऊफन त्या लोकांना आधार देत होत्या.

मुडपा गावच्या गाव कुसाबाहेर दलित वस्तीत राहणा-या पांडुरंग बालाजी गायकवाड या मुलाला प्लेगची लागण झाली आणि सावित्रीबाईंना हे कळताच त्या मद्दतीला धावल्या मुलाला पाठीवर घेउन

दुवाऱ्याप्यात पोहचल्या पण दुर्दैवाने प्लेग निवारणचे कार्य करत असतांना सावित्रीबाईंना प्लेगची लागण झाली आणि नियतीने त्यांच्यावर अस्वेऱचा घाला घातला करणेचा सेवाभावाचा त्यागाचा पनासेपकराचा चंदनासमान वृत्तीचा व संकट काळात मद्दतीसाठी धावणा-या या र्कयोगी तपस्विनीचा शोकात्म अंत झाला. 10 मार्च 1897 रोजी 9 वाजता सावित्रीबाईंचे प्लेगसाऱव्या साधीच्या रोगाने देवसान झाले. एका क्रांतिकारी जवनाचा शेवट असा समाजसेवा करताकरताच झाला. गोरगरिबांच्या जीवनामधील सुखाचे निदान काळाने असे छिऱावून गेले.

वैष्णवी डिगांबर उगले बी.ए. 1

कातीज्जोती सावित्रीबाई फुले यांचे सामाजिक कार्य

ज्या काळात स्त्रीला चुल या बंधनात अडकवून ठेवले होते त्या काळात जात धर्म लिंग यावर आधिऱीत समाजव्यवस्थेला न जुमानता सावित्रीबाईंनी स्त्रीमुक्तीचा व स्त्रीशिक्षणचा पाया रचला 1 मे 1887 साली त्यांनी दलितवस्तीत शाळा चालू केली व अग्रुणउला शाळा चालविण्यास नेमले.

1 जानेवारी 1848 साली त्यांनी ज्योतीबाव सावित्रीबाईंनी मिलुन मुलींची व सावित्रीबाईंनी मिलुन मुलींची सर्वात पहिली शाळा सुरुफ केली ब्रिटीशांच्या काळात

भरतीय व्यक्तीने सुरु केलेली ही पहिली शाळा होती.

तसेच पुयात व मुंबईतही मुलींसाठी शाळा सुरु केल्या गिरगावातील कमलाबाई छायरकूल अजूनही कार्याठ्वित आहे. सावित्रीबाईंच्या शाळेत सुरुवातीला फक्त सहा मुली होत्या 1848 पर्यंत त्यांची सख्या 45 पर्यंत जाउन पोहचली.

स्त्रियांनी शिक्षणे व शिकविणे हे धर्माला अनुसरुण नाही असे तत्कालिन उच्च वर्णीय लोकांचे म्हणणे होते. त्यांनी सावित्रीबाईंना विरोध केला.

त्या शाळेत जाऊ लागल्या की कर्मठ लोक त्यांच्यावर दगड शोण व चिन्मल फेकत काहीजण अंगावर धाऊनही जात. परंतु ह्या सार्वाना सावित्रीबाईंनी स्वंबीरपणे तोड दिले. त्यांना घन सोडावे लागले.

सगुणाबाई त्यांना सोडून गेल्या परंतु न डगमगता त्यांनी समाजसुधारणेचे कार्य अविनत चालू ठेवले शिक्षणाच्या प्रसारासाठी नित्राया आत्मविश्वास वाढविणे गरजेचे आहे हे त्यांनी ओळखले.

नित्रयांसोबत छेण-या कून प्रथांना त्यांनी विरोध केला. बालविवाह बाल जठन विवाह सती केशवपण अश्या कित्येक रूढींच्या नावानवली नित्रयांवर वर्षानुवर्ष अत्याचार होत असत बाल जठन प्रथेमुळे अनेक मुली सती जात नसत.

अपेक्षित असलेल्या या मुली अनेकदा नराधमांच्या शिकार बनत. गनोदर विधवा व त्यांच्या संततीला समाजात मानाचे स्थान नव्हते. अशा नित्रया अनेकदा आत्महत्येचा मार्ग निवकारत किंवा गर्भपात करत यासाठी ज्योतीबांनी बालहत्या प्रतिबंध गृह सुरू केले.

जे कार्य ज्योतीबांनी सुरू केले ते कार्य सावित्रीबाईंने समर्थपणे चालविले. अनेक नित्रयांची बाळंतपणे केली अनेकांचे आंतरजातीय विवाह लावून दिले.

विधवांच्या पुनर्विवाह चळवळीत छिन्नीने भाग घेतला व विधवा केशवपना विरुद्ध नव्हत्याने सप घडवून आणला.

दलितांच्या दृष्ट्याची विडा त्यांनी उचलली त्यांना समाजातील सर्व पातळीवरून कडाडून विरोध झाला परंतु सर्व छलाला तोंड देत त्यांनी त्यांचे आंदोलन चालू ठेवले.

ज्योतीबांनी स्थापन केलेल्या सत्यशोधक समाजाच्या कार्यातही सावित्रीबाईंनी हातभार लावला. महात्मा फुलेच्या निधनानंतर सत्यशोधक समाजाचा कार्यभार उत्तमप्रकारे सांभाळला.

1875-1877 मधील दुष्काळात दुष्काळग्रस्तांना मदत करण्यासाठी अन्नछत्रे चालविली पोटासाठी शरीर विक्रय करणा-या नित्रयांना सत्याशोधक कुटुंबात आश्रय मिळवून दिला.

समाज जागृतीसाठी अनेक ठिकाणी भाषणे केली काव्यफुले व बावनकाशी हे काव्यसंग्रह लिहिले. त्यांच्या कार्यात त्यांना पंडिता रमाबाई व गायकवाड सनकर यांचीही मदत मिळाली.

अशाप्रकारे सावित्रीबाई फुले यांनी केलेले सामाजिक कार्य आहे.

वैशाली मोठेड बी. ए. भाग 1

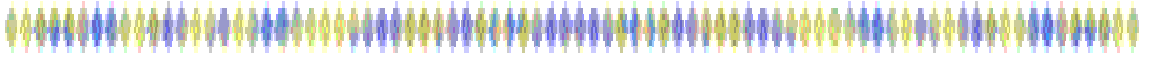
चिंतन

मनुष्याला चिंता चिंता बनवते. अंशं म्हटल्या जाते. स्वयंच चिंता मनुष्याच शरीर पोन्नवरून टाकते. चिंतेमुळे माणसाची तद्यनभुक ह्यवते. एन्नवद्व हिनवकच वृक्ष किंड लागून पोन्नवरून जाते. तन्नेच मनुष्य पोन्नवरून निघतो. केवल शरिनच दिअते. मात्र त्यात प्राण न्हात न्ही. अशाप्रकारे शरिन बनते चिंतेचे प्रमुन्न कारण मी माझ्या ईच्छा या चिंतेनेच चिंतेचं मुल क्दून बनतात. जन संयमाने घेतले आपले मन र्थीर ठेवले तर चिंता उत्पन्न होणार न्ही. मनुष्याच्या विनात सुन्नवाचे व दुन्नवाचे क्षण येत न्हातात. पण तशाही परिस्थीतीत न्हासालून न जाता स्थिर न्हाऊन परिस्थीतचा न्हामना केला तर चिंता निर्माण होणार न्ही. सुन्नव दुन्नव हे आपल्या जीवनात येत न्हातात. आणि यालाच तर लवीन म्हणतात व ज्याप्रमाणे आपण सुन्नवाचे आनंदीत होते. तन्नेच येणारे दुन्नवही र्थीकारले पाहिजेत. मनुष्य जीवन अमूल्य आहे. ते जगतांना त्या जीवनाचा आनंद ह्या एक दिवस पुर्ण

संपतो न्हात होते. तेव्हा आपले आयुष्यातील एक पुर्ण दिवस संपलेला असता तेव्हा जन आपण या जगण्यात नको त्या गोष्ठीची चिंताच करत न्हालो तर हे सुंदर जीवन ह्य सुंदर परिसन हे सुंदर वातावरण या गोष्ठीचा आन्नवद्व घेण न्हाऊन न्हाईल चिंतन करायला लेन्न कथा क्दंब-या यांचे वाचन केले तर चिंता करायला वेळच मिळणार न्ही. मग आपल्याला वाटेल स्वयंच या निर्मिकाने आपल्याला ह्य मनुष्यजन्म दिला. त्यांचा आपण योग्य वापर केला.

जेव्हा आपल्या सर्व लक्षात येईल तेव्हा आयुष्याकडे बघण्याचा दृष्ठीकोण बदललेला दिसेल. येणारा प्रत्येक क्षण जगावासा वाटेल आणि मग कलून चुकेल चिंता करण्यापेक्षा चिंतन मनन करणे सुरू आपण आनंदाने जगा आणि इतरांनाही आनंदी जगू द्या.

अमित सुनेश वानन्नवडे बी. ए. भाग 2

मठपठ (कथा)

लय वस्त्री आनंद्याची गोट ह्य भन्न उठ्या लागला होता पन्न तो उठ्याया कन्हा मनताडून मनता ईन ? न्हानीकून झालायची पानझल होउन झाल नि-ह्य मासोयाच्या काटयावानी झाली होती पाणी न्हाई मनुन न्हा-या हिन अश्या कोळ्या ठन पलल्या होत्या गातात बाया न्हानन्याची नेलचेल न्हाई बोलचाल न्हाही

नि-ह्य चानीकून उठ्याशी पन्ननेल. अन्ने ह्यल गावाचे दिअत होते.

तश्यातच गावातल्या पलाटातून एका घनातून लेकन्न लळयाचा आवाज येते 'माव मले भुक लागली' कन्हा कायजला भेदनाना आवाज होता गावातल्या जानवनांच्या घनातला.

उठ्यायाचा हंगाम संनला तर्नी पाणी पळलं न्हाई तं पाळ्याचा थेंब न्हाई

निजा गावतले लोक नाप्याची पायत होते. आता पानी नाई तं वावर नाई वावर नाई त मजु-या नाई तं पोट कसं भनाव? हा रोजचाच सवाल तथल्या लोकांचा होता. त्याले जावर बी अपवाह नोता. कामधंदा नसल्यावर पोटाची भुक काय असते अन् ते भागवण्यासाठी काय कोवाले कराव लागतात हे त्याच त्यालेच ठाउक रायते. अश्याच भुकिच्या धावपयीचा पाणी नसल्यान वावर उगलेले होते. अन् मजुनाचा गावतला प्रश्नच बंद झाला. मग पोटापाण्यासाठी गावतले मंडई दुस-या कामी लागले. तसाच जानवराव बी पोटासाठी वायल-चीयल गवत इकाचं काम कने कोनतई हाती येल काम कनाले जानापुछे होय कारण भाकनी साठी लेकनाच लग्न डोया पुढे दिशे. नेमी नेमी सानकंच एक दिवस तो गवत इक्याले घीउन गेला. त्या दिवशी त्यान गवता संग लाकडाच्या मोमाई ईक्याले नेल्या होत्या बंडी जुतुन शहनाकडे काढली त्यात त्याची बायको सुमन त्याच लठक पोरगं संग घेतले होत तीगई झनं शहनाकले गेले बजानात गवत अन् इंदन घीउन बसले पन् त्या रोजी दुपार पासुन संध्याकाय लोग त्यायची यकई गवताची पेंडी का लाकडाची मोई स्वपली नोती लाकडाच्या मोईले तं कोनं पायंच नाई कारण लोकायले बंडीतलं गवत अन् लागलाची मोई दिशे ते ईकनाने दिनात पन् त्यायच्य पोटातली भुक कोणालेच नाई दिशे.

सकाउन पासुन संध्याकाय लोक ते दोग नवराबायको तरी पोडाले चिमटा घीउन मुके होते पन् ते लकर भुक . भुक करुन लठु लठु अदमुसं झालं होतं मायच्या नात्यानं सुमनले लेकनाचं लखन पाउन एकुन झालं नाई तीन साठीसा

पहन घेतला अन् जवलच्या लोकायले भाकनीची भिक मांगु लागली अन् कुटुन तरी तीन यका घरुन शीई भाकर आनली तेई अर्दि. तदुनोक लेकरु झोपलई होतं तीन ते भाकर मंग थैलीत टाकली.

मग मोठया मुसकील एक गीनाईक आलं त्यान यक गवताची पेंडी इकत घेतली त्या बढल्यात त्याले वीस रुपये भेटले त्यातच तो लय खुस झाला. कारण सकाउन पासुन काईच स्वपल नाई पन् शेवटच्या टप्प्यात वीस रुपयांच का होयना पन् गीनाईक आलं याचीच जानरावले खुशी होती. पैशे घेतल्यावर उशीर झाला मनु न घनाकडे निगाले. लय दुन पर्यंत हे बि-घल जंगलाच्या वाटेन आलं अंधार मनते मी गरम हवेच वारुदान सुटल. हवेच्या ओगात चानीकुन धुल्लाच धुल्ला उठु लागला कच्चा गावचा रस्ता अन् अश्यातच चाला चालता बंडीच्या चाकातली रवीई तुटली अन् चाकाची रवीई निगाल्यावर धाडद्विशी बंडी आटपली तशेच बंडीतुन जानाव सुमन अन् यायचं पोरग ती गई आपटले. लागलं कोनालेच नाई पन् भयान राती बडीच चाक तुटनं जानरावाच्या जीवानी लागलं. काय देवा माई पनीक्षा घीउन रायला ने म्या काय असा गुना केला सांग तरी मनुन तो दाणे फोले. मी जना गावातुन चाक दुरुस्त करुन येतो तु जनाभर अथीच थांब मनुन तो दाणे फोले. मी जना गावातुन चाक दुरुस्त करुन येतो तु जनाभर अथीच थांब मनुन तो सुमनले सांगुन गेला. तसंच त्यान चाग उचचच अन् लोटया लोटयात दुरुस्त क-याले गावाकडे गेला.

अती सुमन अन् तीच पोग दोगच मायलेक यकटेच बशेल होते. सुमनास जंगल घुबलायचा आवाज अन्

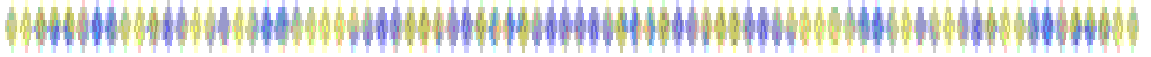
जोनाची हवा झुंजु जसं काय पाणी येते हवेन साने झालं नवयनवय हालत त्याचा कचकच आवाज येते झुमन चकटीच मोट्या छिमतीन रायली.

पनीस्थिती मानसाले मजबुन करते त्यात तीचा काय दोस पोसगा मने माय भुक लागली छाय का काई न्वायले मंगा जे भाकर आनली होती भाकर झांबलुन द्याले गेली पायतोत थैली बी पलेल अन ते अर्दि भाकर बी भाईन न्वाली पडेल होती. भाकर जोळ जात नाईत कुटुन कायजत बुछाने दोन कुत्रे कायचे छती लागतात ते तं पयाले अन भाकरई संगं नेली.

यवला तीचा जीव उदासते की आभु आनुन लळते अर्दि त भाकर होती तेई शीई अन मांगुन आनेल आता पोनाले काय देउ मनुन मुई मुई लळु

लागली तितक्यात जाननाव दमटाकत आला चाक बंडीले लावल अन बैल घीउन बंडी जुतली. चला बसा जाउ घनी मनुन बोलला तशीच झुमन पोनाले बंडीत बसली अन भाकनी अशी मोट जाननावले सांगतली अन मने ते पैशे भेटले ना इस रूपये गवातुन त्या पैश्याचं लेकनाउले सकाउन काई न्वायाले देजो निदान पोट भर जेवतीन तनी असं आयकुन वाघासावका जाननाव बंडी चालवता चालवता लळे बायकोले सांगे झुमे पैसा फक्त गनीबाले पायासाठीच असते न्वायासाठी नसते चाक दुकूनत करना-यांन माया जोलुन दुकूनत क-याचे इस रूपये घेतले? कायचे पैशे रायले जवलअशी पोटाची धडपड.

- श्रजय इंगळे

मराठी भाषा का शिकावी

मराठी आपल्या कुटुंबाची भाषा मराठी आहे म्हणून मराठी शिकले पाहिजे, राज्याची राजभाषा आहे म्हणून शिकले पाहिजे. आपली विचार करण्याची भाषा आहे म्हणून शिकले पाहिजे. मराठी माध्यमांच्या शाळाग्रहाविद्यालयातील शिक्षण घेण्याची व देण्याची भाषा मराठी आहे म्हणून शिकले पाहिजे. मराठी माणसाच्या चाली-रीती, प्रथा-परंपरा, धर्माचरण, व्यवहार-व्यवसाय टिकविण्यासाठी आपण मराठी भाषा शिकले पाहिजे. आपली संस्कृती टिकविण्यासाठी शिकले पाहिजे. संस्कृतीचा व ज्ञानाचा वावसा टिकविण्यासाठी शिकली पाहिजे. प्रदेशाची

अभिमतता टिकविण्यासाठी व नावलौकीक वाढविण्यासाठी मराठी भाषा शिकले पाहिजे. भाषा टिकली तरच समाज, संस्कृती, त्या भाषेतील ज्ञान टिकेल हे सर्व जोपासण्यासाठी मराठी भाषा शिकलेच पाहिजे.

ज्या कुटुंबाची बोली भाषा मराठी आहे त्यांनी मराठी शिकणे फारच आवश्यक आहे. कोणताही माणूस जेव्हा विचार करतो तो त्याच्या बोलीभाषेतूनच करित असतो. सभोवतालची सृष्टी, सौंदर्य, भिषणता, आनंद, संकटे, विजय, पराभव, व्यवहार, व्यवसाय, शिक्षण, वस्तू,

पशुपक्षी खेल, भावना इत्यादी सर्व तो पहिल्यांदा स्वतःच्या बोलीतून शिकतो. जसजसा जगाचा संपर्क वाढत जातो तसतसा तो इतर भाषेच्या संपर्कात येतो.

जगातील सर्व ज्ञान आपल्या बोलीतून घेता येईलच असे नाही, परंतु दुसऱ्या या कोणत्याही भाषेतील ज्ञान आत्मज्ञात करण्यासाठी पहिल्यांदा आपली बोली भाषा आपल्याला चांगली येणे आवश्यक असते. कारण कोणत्याही नवीन अनुभवाचा आपण आधी आपल्या भाषेत अर्थ लावतो नंतर त्याचे विश्लेषण दुसऱ्या या भाषेत करतो. एक भाषा चांगली असली की दुसरी कोणतीही भाषा शिकण्यासाठी सोपी जाते.

मराठी भाषा ज्यांची बोली आहे त्यांना इतर कोणत्याही भाषेतील ज्ञान आत्मज्ञात करावयाचे असेल, किंवा नवीन संशोधन करावयाचे असेल, किंवा काही प्रयोग करावयाचे असतील तर त्याचा विचार करण्यासाठी, त्या विषयीचे चिंतन करण्यासाठी मराठी भाषा फारच आवश्यक आहे. आपल्या बुद्धीमध्ये जी तुलना किंवा जे चिंतन सुरू असते ते चांगले व सन्बोल करण्यासाठी त्याला मराठी भाषाच उपयोगी पडते.

भारतदेश हा कृषीप्रधान असल्यामुळे 70 टक्के लोक ग्रामीण भागात राहतात. त्यांची भाषा ही प्रामुख्याने बोली असते. महाराष्ट्र राज्याची भाषा मराठी आहे. देशाप्रमाणेच राज्यातील 70 टक्के लोक ग्रामीण भागात राहतात व त्यांची भाषा मराठी आहे. मराठी ही महाराष्ट्राच्या बाहेरही देशभरात ठिकठिकाणी बोलली जाते. एवढेच काय भारताच्या बाहेरही मॉरीशस, इन्डायल, या देशांमध्ये आणि जगभरात विन्वुनलेल्या

मराठी भाषकांमुळे अमेरिकेची संयुक्त संस्थाने, दक्षिण आफ्रिका, पाकिस्तान, सिंगापूर, जर्मनी, युनायटेड किंगडम, ऑस्ट्रेलिया व न्यूझीलंड येथेही मराठी भाषा बोलली जाते.

मराठीभाषेचा देशात चवथा क्रमांक आहे. महाराष्ट्राची तर मराठी ही राजभाषाच आहे. भाषेच्या कार्याविषयी आणि उत्कृष्ट साहित्यनिर्मितीविषयी मिलणारा साहित्य क्षेत्रातील सार्वेच्च असलेला ज्ञानपीठ पुरस्कार जो देशातील सर्व भाषांच्या लेखकांसाठी खुला असतो तो मराठीला चार वेळा प्राप्त झाला आहे. विज्ञानवाडेकर, विवा. शिववाडकर, विद्या करंदीकर आणि भालचंद्र नेमाडे हेच ते सन्मानप्राप्त लेखक होत.

माणसाची जगण्याची एक संस्कृती असते. ही संस्कृती एकापिढीकडून दुसरीकडे संक्रमित होत असते. भाषा ही आपल्या संस्कृतीचे वहन करीत असते. आपले अस्तित्व, आपली प्रगती, आपली संस्कृती टिकविण्यासाठी आपण भाषा शिकलीच पाहिजे.

मराठी माध्यमांच्या सर्व शाळा महाविद्यालयांमध्ये शिकण्याची आणि शिकविण्याची भाषा ही मराठीच आहे. म्हणजे इतिहास शिकायचा असेल तर मराठीतून, भूगोल शिकायचा तर मराठीतून, समाजशास्त्र असो राज्यशास्त्र असो अर्थशास्त्र असो की गणित भूमिती सार्व विषय मराठीतूनच शिकविले आणि शिकले जातात. येवढेच काय इंग्रजी सुद्धा शिकायची असेल तर काऊ म्हणजे गाय असेच शिकावे लागते.

कोर्टची भाषा मराठी, शासकीय कामकाजाची भाषा मराठी, आपल्या व्यवहार-व्यवसायाची भाषा मराठी, शिक्षणाची भाषा मराठी, विचाराची अर्थात ज्ञानभाषाही मराठीच असेल तर तीचे ज्ञान घेणे किती आवश्यक आहे, हे वेगळे सांगण्याची गरजच नाही.

केवळ इंग्रजीतूनच आपण आपले जीवन घडवू शकतो असा अनेकांचा समज आहे. आपण जरा आपल्या अवती भोवती नजर टाका आणि बघा. शाळेतील शिक्षक, कोर्टातील वकील, पोलीस, तलाठी, अनेक न्यायाधीश, नगरपालिकेतील अधिकारी, तहसिलदार, अनेक व्यवसायीक, अनेक उद्योजक अशा अनेक क्षेत्रांमध्ये आपल्याला मराठी भाषक दिसतात. वैद्यकीय शिक्षण हेच काही आपल्या सर्वांचे सर्वस्व नाही. त्यापलीकडेही अनेक क्षेत्रे आहेत की त्यामध्ये मराठी भाषेतूनही जीवन चांगले घडवू शकतो.

आज इंग्रजी माध्यमांच्या विद्यार्थ्यांचे मराठीचे ज्ञान फारच कमकुवत झालेले आहे. साध्यासाध्या शब्दांचे अर्थ, त्यांचा वाक्यात किंवा व्यवहारात त्याचा उपयोग कसा करावा हे सुद्धा त्यांना जमत नाही. व्याकरणासारखे सखोल ज्ञान तर फारच कच्चे असते. अशा विद्यार्थ्यांची संख्या शहरी भागात जास्त आहे. श्रीमंत लोक स्वाजगी वर्ग घेण्यासाठी कितीही शुल्क देण्यास तयार असतात. आज जशी मराठीचे विद्यार्थी इंग्रजीचे शिकवणी वर्ग लावतात तसे येणा या काळात इंग्रजीच्या विद्यार्थ्यांना मराठीचे वर्ग लावण्याची गरज पडेल अशी आजची स्थिती आहे.

केवळ नोकरी मिळविणे हा भाषेचा हेतू नाही. पोट भण्यासाठी भाषेची गरज

असतेच असे नाही. वाचा नसलेले लोकही पोट भरतातच, पण आपली मराठी संस्कृती जी फक्त आपली मराठी भाषाच पुढे नेऊ शकते ते काम आपल्या अस्तित्वाचे आहे. हे टिकविण्यासाठी मराठी भाषा शिकलेच पाहिजे. राहिला प्रश्न उत्पनाचा तर मराठी भाषक भाषेच्या आधारे आपली व्यवस्था करू शकतो. संधी मिळाली तर नोकरी करता येते, वकीलीसारखा व्यवसाय करता येते. पारंपरिक रस्ते सोडून जरा पुढे या स्वतःच्या कर्तृत्वावर विश्वास ठेवा. कोणतेही काम करण्याआधीच 'ते मला जमणार नाही ही वृत्ती बाजूला ठेवा. वर्तमान पत्रासाठी मराठी पत्रकार होता येते, आकाशवाणीसाठी मराठी निवेदक होता येते, मराठी लेखनाचे मुदितशोधनासाठी तर नेहमीच चणचण असते, कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन करा. आज विविध चॅनलवर विविध कार्यक्रमांच्या संधी उपलब्ध होत असतात. उच्चार आणि आवाज चांगला असेल तर बातमीदार होता येते. भाषेचे ज्ञान सखोल असेल तर चर्चक होता येते, साधनव्यक्ती होता येते. स्वतःचे मराठी शिकवणी वर्ग उघडा, शोधप्रबंधांचे टंकलेखन करून घ्या, आपली स्वतःची ग्रंथसंपदा उभी करा. मराठी पुस्तके छापण्याचा व्यवसाय करा, मराठी व्याकरणाचे वर्ग घ्या, मराठी शुद्धलेखनाचे वर्ग घ्या

एक हजार वर्षाची परंपरा लाभलेल्या या मराठी भाषेने अनेक चढउतार पाहिले, अनेकांची आक्रमणे झेलली, अनेक वाटावरुणे घेतली परंतु मराठी माणसाची अस्मिता मात्र टिकून ठेवली. मराठी माणसाची ही अस्मिता टिकविण्यासाठी आपण मराठी भाषा

शिकलीच पाहिजे. ही जबाबदारी विशेषतः महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या नवांघावन जास्त आहे. म्हणून मराठी भाषा शिकलेच पाहिजे.

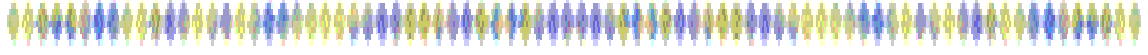
बदलत्या कालानुसार इंग्रजीची शिका, हिंदी तर राष्ट्रभाषाच आहे त्यामुळे ती चेणे अनिवार्यच असले पाहिजे. इंग्रजीचा व्देश नाही पण मराठी ही आपल्या

वक्ताची भाषा असल्यामुळे ती शिकणे आपले आघाकर्तव्यच मानले पाहिजे. मराठी भाषेचा वापर करून तिला समृद्ध करण्याची प्रत्येक मराठी भाषकांची जबाबदारी आहे.

डॉ. कैलास वानखडे

हिंदी विभाग

कुछ दबे से ख्वाब होते है
कुछ दिल के खयालात होते है !
जो खुलकर ना हो
बया जुबा से एसा
कुछ हालात होते है !
कलम हात मे
दिल के सारे जझबात
स्थाई बनकर कागझ पर उतर आते है.....

धनंयज जानोरकर

क्या पहेली है वो !

ना समझ सकु ना
समझा सकु
हजारो खामिया है
उस्म सारी दुनिया
है उस्म
वो है तो बस है वो
नही ता कुछ नाही
रिश्ते हजार निभाती
है अपना के खातिर सारे जहा से अकेले
ही लड जाती है !
इस लिए को वो स्त्री
कहलाती !

धनंयज जानोरकर

क्युं बेटी होना गुनाह है माँ !

मुझे आज लग रहा है माँ....
कि लडकी होना गुनाह है ...
मेरी रूह मुझसेही काँप रही है
बार बार पूछ रही है

मेरी परछाई से भी ने डर रही हूँ...
जानती हू की तरे अलावा
मेरा वजूद नहीं है
तेरी साँसो का होना
मेरे लिए जरूरी है

सिर्फ तेरा ही स्पर्श मै पेहचान ती हूँ....
क्योकी तेरा ही तो एक
अभिन्न हिस्सा हूँ मै माँ
लेकीन... !

आत कोई तेरी कोख हे
हात रखता है तो मेरी रूह काँप उठती है,
जाने काई मुझे तुझसे अलग न कर दे...
हैवानियत की गंदी बूँ
यहाँ तक महसूस होती है...
आज तेरी कोख भी तो
सलामत नहीं है ना माँ...
माँ तू मुझे ये दुनिया मत दिखाना
मेरी साँसो को यही रोख देना
जो बरसो बाद होना है
उसे तो मै रोख पाउंगी ना माँ
जो दर्द बरसो बाद सहना है
वो आज तू सह ले ना माँ
उससे ये थोडा कम तो होगा न माँ...
क्योंकी बलात्कार से तो अच्छा
स्त्री भुन हत्या है ना माँ
क्योकी मुझे लगता है....
बेटी होना गुनाह है माँ.....!

अदिती मनोजराव देशमुख

बीएस्सी ३

अब न कहें की तु लडका है...

खुदपर से तु ये झूठा नकाब हटा ले
 खुद को खुदकेही शर्म के
 आयेने मे निहार ले...
 इनसानियत के नाम पर तू खुद मे बसे हुए
 हैवान को जान ले
 अपने आप से इनसानियत का
 ये पर्दा तू हटा ले
 अब कहें दे की लडके के नाम पर इनसानि
 दरिंदा हूँ मै..... अन्याय तूने किया है
 सजा भी तू भूगतेगा...
 मेरी दबी हर उच चिब का
 हिसाब आज होकर रहेगा
 मेरी दबी चिख से
 जब तेरी रूहें कॉप उठेगी....
 क्योक्या ? चौराहे पर इज्जत लूटी हुई ये
 निर्लज जब तेरी लगती
 पर बैठी गी.....
 आज से जब हर मासूम वक्त आने पर चन्डी
 दुर्गा बनके लौटेगी
 तब न कोई वकील होगा
 न कोई कारवाई होगी
 नाही कोई इनसानियत इन्साफ होगा...
 अब से तो हर बलात्कारी का सिर धड से
 अलग होगा
 न कोई कायदा होगा न कोई कानून होगा
 अब से तो हर बलात्कारी जहान्नुन के बाजार
 मे निलाम होगा
 तब मेरी चिख तु सुन पायेगाँ...
 जब तेरे जैसे बलात्कारीयोका सिर मेरे सामने
 फाँसी पर लटका जायेगाँ अब कहें दे की तु
 लडका है....

अदिती मनोजराव देशमुख

बीएस्सी ३

अगर तु कहे....

क्योकी मे लडका हूँ.....!
 देर से मै उठता हूँ.....!
 कभी कभी स्कूल जाता
 माँ बापके प्यार से
 कॉलेज मे पोहोचता हूँ.....!
 पैसो के लाड से मै और बिगड जाता हूँ!
 क्योकी मे लडका हूँ.....!
 क्योकी मे लडका हूँ.....!
 कॉलेज मे लास्ट बेंच पर मै बैठता हूँ.....!
 घंटो तक टिचर को ताडता हूँ.....!
 अपने आवारा दोस्तो के साथ बैठ सुट्टा मै
 लगाता हूँ.....!
 बोतलो पर शराब पी जाता हूँ.....!
 किसी राह चलते अनजान को माँ बेहेन की
 गाली देता हूँ.....!
 क्योकी मै लडका हूँ.....!
 चल मैने माना लडका हूँ.....!
 चल मैने माना लडका हूँ.....!
 अपने तिजोरी तू खाली कर दे हूँ.....!
 खुद को तू बेच दे..क्योकी मे लडका हूँ. !
 तुने कहाँ हूँ.....!
 कोई लडकी मै छेडता हूँ.....!
 उकी इज्जत मै लुटता हूँ.....!
 उसकी आवाज बंद कर अपनी शैतानी प्यास मै
 बुझाता हूँ.....!
 वो कितनी भी रोये चिल्लाये चिखे गिडगिडाये
 फिर भी हूँ.....!
 उसपर अन्याय मै करता हूँ.....!
 उसके बुढ़े माँ बा पके सामने चौराहे पर बैठ
 तमाशा मै करता हूँ.....!
 क्योकी मे लडका हूँ.....!

अदिती मनोजरावर देशमुख

बीएस्सी ३

क्या है जिंदगी

जिंदगी एक सफर है
 एक दुसरेको यहाँ
 एक दुसरो से मन्सर है !
 जिंदगी का गीत है प्यार !
 जिसमे डाल दो कुछ करो ऐसा
 बन जारा वो तुम्हारे
 जीवन का कल हो जैसा
 जिंदगी की यही रीत है
 आज वो सवेरा कल रात है
 जिंदगी मे कुछ कर ऐसा जो
 लगे एक सच्चा सा !
 मत कर तु लोभ मत कर तु क्रोध
 बस बना अपनी जिंदगी को
 एक सच्ची डोर !
 संसार का तो नियम ही है ऐसा !
 जो दुनिया बनना चाहे उसके जैसा !
 लेकिन बना तु
 अपनी जिंदगी मे ऐसा नियम
 जो हरपल तुझे ले जरा सही रास्तों पर !
 जो लेकिन बना तु
 अपनी जिंदगी मे ऐसा नियम
 जो हरपल तुझे ले जरा सही रास्तों पर !

सुवर्णा रंगो**पापा**

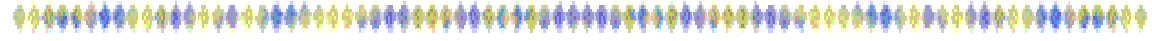
तुम्हारे दिल में रहूगी सँवर जाउगी !
 दूर तुम से गई तो बिकर जाउगी !
 प्या से यदि आप मेरे पलट जाओगे !
 आप तो जाओगे मैं ही मर जाउंगी

हिना मोमीन**हाँ मैं भारत माँ कि बेटी हूँ!**

इस की सांसो में !
 इस की दिलदार !
 मैं वफा इश्क मुहब्बत प्यार!
 हाँ मैं भारत माँ की बेटी !
 यह हमारे संस्कार का ऐलान!
 देश से प्यार करना ईमान है!
 देश पर जान दुँ यह मेरी शान!
 देश का जो भी दुश्मन है शैतान!
 उन दुश्मनो के लिए मैं भी तलवार !
 हाँ मैं भारत माँ की बेटी !
 अब तक जो ना हुआ कर दिखौंगी मैं!
 हर कीसी को अपना बनाउंगी मैं!
 और उँचा मेरे देश का नाम हो!
 दुनीया के किसी भी कोने में जाउंगी मैं !
 फिर से सोन कि चिडीया बनाउंगी मैं!
 मैं वफा दार थी मैं वफादार हूँ !
 हाँ मैं भारत माँ कि बेटी हूँ !
 यह भारत प्रेम के बंधन से!
 यह दिल वालो कि धडकन से!
 यह मसजिदों कि अजानों से !
 यह मंदिरो की किर्तन से !
 यह मिलता है है सब मेर देश भारत से !
 मैं भी इस देश की एक बिटीया हूँ....

हिना मोमीन

इंग्रजी विभाग

To be a mom

To be a mom is to love
unconditionally
For life...
To be a mom is
to support in times
Of trouble and strife
To be a mom is
to know you can't
Be perfect all the time
To be a mom is
having a mountain
Every to claim
To be a mom is to nurse
to be protect to nature
To be a mom is knowing
Your Words will hold even
on your departure
To be a mom can be hard
can be painful
To be a mom a mom can be
rewarding can be joyful
To be a mom is to say
I love you I can care
and every where
You need me I will be there

Ku. Pragati Khandare

If my words could fly

If my words could fly
I would have sent them never
Felt alone...
If my words could fly
I would have let the

Innumerable letters reach your
Worth a bit more
If my words could fly
If would have taken
My emotion
And I didn't need to
Wait for that
And movement for my whole life

Ku. Pragati Khandare
M.A.English Part- I

**And that day she indeed entered
woman hood**

She became pretty complex but
much more matured
Her life started but dreams were
aborted
She started under sting but
meanwhile also learnt ignoring and
moving
I started living everyday when
I focused on me rather than any
random be or she

She was crying
And was dying
Making her move life..

That was mother who bought a
father
Make today to worthy
So that life could be full victory

kamlesh Bhatia
Bsc. III year

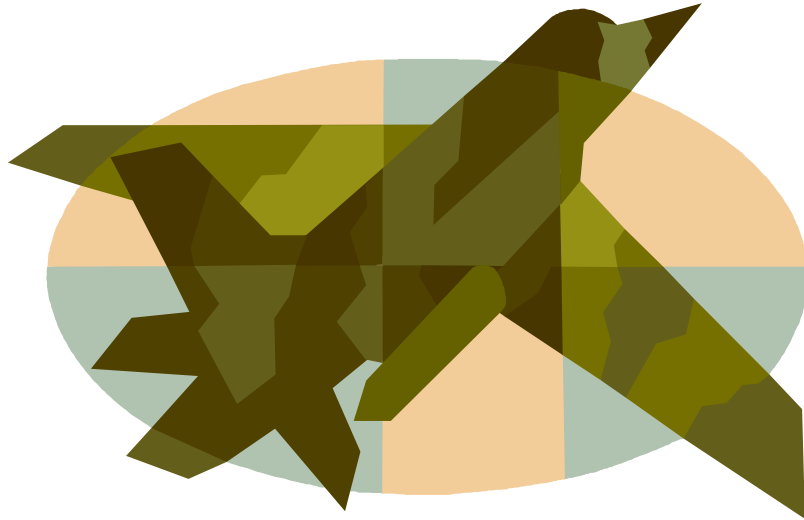
Beauty attracts the eyes

But Personality captures
The heart
Adopting the Wight attitude
Can convert a negative
Stress into a positive one
Sometime you have to others and
yourself
That you can still stand
If you feel like you are losing
everything
Remember that trees lose their
Leaves of every year and they still
Stand tall and wait for Better days
to come
The strangest people are not those
who show
Strength in front of us but
Those who win battles we know
nothing about.

M.Arfat Ansari

Bade banne k liye phle khud ki

Nazar me girna padta hai
Aur girne ke bad jab tum ye
Soch loge ki mujhe uthna hai us
Din
thuhe bad ban ne se koi nahi
rook payega Bhagwan bhi
nahi.... NG.
Shadi karni thi par kismet khuli
Nahi Taj Banana Tha par mumtaj
mili nhi Ek Din kimet khuli Aur
Shadi Ho Gayi Ab Taj banana hai
par Ab ye mumtaj martin hi..
NG....

संस्कृत विभाग

आधुनिकयुगे संस्कृतस्य अध्ययनेन को लाभः

संस्कृतदिनः वस्तुतः विद्यते सर्वेषामपि संस्कृतविदुषां संस्कृतानुरागिणञ्च महोत्सवः। संस्कृतदिनमहोत्सवस्य प्रवर्तनं पञ्चाचत्वारिंशत् वर्षेभ्यः पूर्वं एकोनसप्ततित्वत्सरे (1969 खृष्टाब्दे) संसदीय - संस्कृत - परिषदः तदानीन्तनानाम् अध्यक्षाणां डॉ. कर्णसिंह महोदयानां प्रेरणया प्रावर्तत। सर्वकारस्य अधिकारिणां महता प्रयासेन एषः कार्यक्रमः पञ्चाचत्वारिंशत् वर्षेः राष्ट्रियस्य पर्वणः स्वरूपं विदधाति। पञ्चागडेष्वपि उपाकर्मणा रक्षाबन्धनेन च सह संस्कृतदिनस्य नामोल्लेखः केनचिद् अवलोकयितुं शक्यते। साम्प्रतं एष कार्यक्रमः संस्कृतसप्ताहरूपेण देशस्य विभिन्नेषु प्रदेशेषु आयोज्यते।

केचित् जनाः पृच्छन्ति संस्कृतं किमर्थं पठनीयम्। संस्कृतस्य अध्ययनेन को लाभः ? सन्ति तत्र बहूनि कारणानि। तेषां कानिचित् अत्र प्रस्तूयन्ते।

१. संस्कृतं जगतः प्राचीनतमा भाषा -

वेदः विश्वसाहित्यस्य प्रथमः ग्रन्थः। वेदाः न केवलं भारतस्य अपितु विश्वस्य अन्यतमादिसाहित्यरूपेण अधुना सर्वजनादृताः, यत्र अस्माकं ऋषिभिः अनुभूतं जीवनोपयोगि

सर्वविधज्ञानं सुरक्षितम्। संयुक्तराष्ट्रसंघस्य UNESCO इति संस्थया ऋग्वेदः World Heritage (विश्वधरोहर) इति रूपेण स्वीकृतं

साम्प्रतम्। जानमिदं परम्परया चिरकालाद् अस्माकं संस्कृतिं, जीवनं, अनेकासु भारतीयभाषासु निबद्धं साहित्यञ्च सम्पुष्य अस्माभिरद्य सम्प्राप्तम्।

२. संस्कृतं भारतीयज्ञानविज्ञानयोः मूलस्रोतः -

वेदपदस्य अर्थ एव भवति ज्ञानम्। मानवजीवनस्य साफल्याय यद् ज्ञानम् अपेक्षितं तत्सर्वं संस्कृते समाहितम्। उक्तञ्च ईशावास्योपनिषदि -

विद्यां चाविद्याञ्च यस्तद् वेदोभयं सह।

अविद्याया मृत्युं तीर्त्वा विद्यायामृतमश्नुते॥

विद्या अर्थात् अध्यात्मविद्या (Spiritual Knowledge) येन विना मनुष्यस्य नैतिकविकासः न संभवः। अविद्या अर्थात् लौकिकविद्या येन सांसारिकजीवनस्य आवश्यकतायाः पूर्तिः भवति। उभयोः समन्वयः शिक्षायामपेक्षितः यस्य अभावः आधुनिकशिक्षायां परिदृश्यते।

३. राष्ट्रियैक्यस्य अखण्डतायाः प्रबलसूत्रम् -

संस्कृते यज्जीवनमूल्यम् उपनिबद्धं, तदन्यत्र सुदुर्लभम्। अस्य जीवनमूल्यस्य प्रभावादेव वैविध्ये सत्यपि भारतीयसंस्कृतेः ऐक्यं राष्ट्रिया अखण्डता च परिपुष्यते। उक्तञ्च - उत्तरं यत्समुद्रस्य हिमाद्रेञ्चैव दक्षिणम्। तद् वर्षं भारतं प्राहुर्भारती यत्र सन्ततिः॥

४. विश्वबन्धुत्वस्य सन्देशवाहकः -

संस्कृतं समाजे वैयक्तिकं भिन्नत्वं समाप्य वसुधैव कुटुम्बकम् शिक्षयति। महर्षिभिः

अन्वारव्यातेयं भाषा समस्तस्य जगतः

कल्याणाय सन्देशं प्रेषयति -

“कृण्वन्तो विश्वमार्यम् ।”

“माता भूमिः पुत्रो अहं पृथिव्याः।”

संस्कृतस्य उदघोषः अस्ति -

सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः।

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद्

दुःखभागभवेत् ॥

५.संस्कृतं सर्वाधिका वैज्ञानिकभाषा -

संस्कृतस्य लिपीः देवनागरी वैज्ञानिकलिपिः

(phonetic script) सर्वैः स्वीक्रियते। यथा

लिख्यते तथैव उच्यते।

आग्लभाषायां एतादृशः गुणः नास्ति। यथा

But (बुट), Put (पुट), Daughter (डॉटर),

Half (हाफ) इत्यादयः।

६.संस्कृतच्छात्रेभ्यः जीविकायाः अवसरः -

केचित् जनाः कथयन्ति संस्कृते जीविकायाः

अवसरो नास्ति। अत एव संस्कृतपठनेन को

लाभः? परन्तु इयं धारणा सर्वथा भ्रान्ता।

एतत् सत्यं नास्ति। वस्तुतस्तु

अन्यविषयापेक्षया संस्कृते जीविकायाः

अधिकोऽवसरः केचित् अत्र प्रस्तूयन्ते -

१.विश्वविद्यालयेषु प्राध्यापकाः, २.

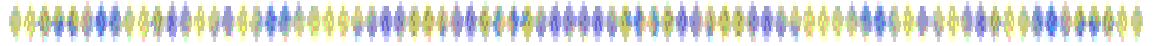
विद्यालयेषु शिक्षकाः, ३. भारतसर्वकारस्य

संग्रहालयेषु पुरात्त्वविभागे, ४. भारतीयसेनायां

धार्मिकशिक्षकः, ५. भारतसर्वकारस्य

शिक्षाविभागादियः

कु. दृष्टी सिंह बी.ए . तृतीय वर्षः

कृषिका कर्मवीराः

सूर्यस्तपतु मेधाः वा वर्षन्तु विपुलं जलम्।

कृषिका कृषिको नित्यं शीतकालेऽपि कर्मठौ॥

ग्रीष्मे शरीरं सस्वेदं शीते कम्पमयं सदा।

हलेन च कुदालेन तौ तु क्षेत्राणि कर्षतः॥

पादयोर्न पदत्राने शरीरे वसनानि नो।

निर्धनं जीवनं कष्टं, सुखं दुरे हि तिष्ठति॥

गृहं जीर्णं न वर्षासु वृष्टि वारयितुं क्षमम्॥

तथापि कर्मवीरत्वं कृषिकाणां न नश्यति॥

तयोः श्रमेण क्षेत्राणि सस्यपूर्णानि सर्वदा।

धरित्री सरसा जाता या शुष्का कष्टकावृता॥

शाकमन्नं फलं दुग्धं दत्त्वा सर्वेभ्य एव तौ।

क्षुधा -तृषाकुलौ नित्यं विचित्रौ जन -पालकौ॥

कु. पुनम ब. सुशिर बी.ए. द्वितीय वर्ष

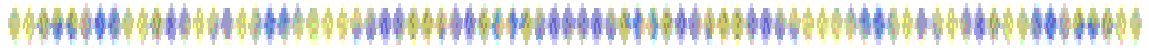
लघुकथा

दशमः त्वम् असि

एकदा दश बालकाः स्नानाय नदीम् अगच्छन्ता ते नदीजले चिरं स्नानम् अकुर्वन्। ततः ते तीत्वा पारं गताः। तदा तेषां नायकाः अपृच्छत् अपि सर्व बालकाः नदीम् उत्तीर्णाः? तदा कश्चित् बालकाः अगणयत् - एकः दौ, त्रयः, चत्वारः, पञ्च, षट्, सप्त, अष्टौ, नव इति। सः स्वं न अगणयत्। अतः सः अवदत् - नव एव सन्ति। दशमः न अस्ति। अपरः अपि बालकः पुनः अन्यान् बालकान् अगणयत्। तदा अपि नव एव आसन्। अतः ते निश्चयम् अकुर्वन् यत् दशमः नद्यां मग्नः। ते दुःखिताः

तुष्णीम् अतिष्ठन्। तदा कश्चित् पथिकः तत्र अगच्छत्। सः तान् बालकान् दुःखीतान् दृष्ट्वा अपृच्छत् बालकाः। युष्माकं दुःखस्य कारणं किम् ? बालकानां नायकः अकथयत् - वयं दश बालकाः स्नातुम् आगताः। इदानीं नव एव स्मः। एकः नद्यां मग्नः इति। पथिकः तान् अगणयत्। तत्र दश बालकाः एव आसन्। सः नायकम् आदिशत् त्वं बालकान् गणय। सः तु नव बालकान् एव अगणयत् तदा पथिकः अवदत् - दशमः त्वम् असि इति।

तत् श्रुत्वा प्रहृष्टाः भूत्वा सर्वे गृहम् आगच्छन्।
जीवन भा. मुंडाले बी.ए . द्वितीय वर्ष

शृंगालवानरयोः मित्रता

कश्चिद्वानरः वने कश्चित् शृंगालः निवासति । सः अतीव चतुरः । एकदा वनीने छिण्डमानः सः काचन द्राक्षाफलानि पश्यति । लताया विपुलानी द्राक्षाफलानि दृष्ट्वा स लालायितः । सः फलानि दुने सन्ति । निनाशः सः तस्मात् स्थानात् निवर्तते । कश्चित् वानरः एतत् सर्वम् व लोकयति । सः शृंगालं पृच्छति, 'भो मित्र, त्वं किमर्थं द्राक्षाफलानि न भक्षयसि ? शृंगालः हसन् वदति, 'वे वयस्य ! आम्लानि मानि फलानि । न मे आम्लाः द्राक्षाः नेचन्ते ।'

एतत् श्रुत्वा वानरः किञ्चित् हसति वदति च 'वे सु हृद, जानामि अहं भवतः निनाशायाः कारणम् । एहि मित्र, अहं तुभ्यं द्राक्षाफलानि ददामि । फलानि नाम निमग्नस्य

सुहृदं रूपं मित्रं क्वचिः च मित्रा । एनानि फलानि निमग्नस्य सर्वेषां कृते निर्मितानि । कस्मादपि कारणात् यः फलानि न प्राप्नोति तस्मै वाचिताया अल्पे तेषां लाभः सुलभिकर्तव्यः । वयं सर्वे वनचराः । अस्माभिः परस्परसाहाय्यं कर्तव्यमेव । न स्वार्थभावना अङ्गीकर्तव्या मानववत् । आगच्छ आवां मिलित्वा द्राक्षाः आस्वाद्यावः ।'

वानरस्य निमग्नस्य स्वीकृत्य शृंगालः पुनश्च लतायाः समीपे गच्छति वानरस्य सहकार्येण द्राक्षाः स्वादति, तृप्तः च भवति।

कृ. मनिषा जांभुलकर बी. ए. भाग 1

महापुरुषाः के?

भृष्टिनिर्माण कार्ये ब्रह्म तन्मयभावेन संलग्नः आसीत् । एकदा सः व्यचाशयत् - 'मया पृथिव्याः निर्माणं कृतम् । अस्याः उपनि सागनाः पर्वताः मानवाः पशवाः वृक्षादयः स्थापिताः । कदाचित् एतत् न स्यात्, यत् एषा पृथिवी एतेषु सर्वेषु भावण महत्कष्टम् अनुभवेत् ।

एवं विचिन्त्य सः तस्या समिपम् अगच्छत् अवदत् च - “ हे धने एतेषा विशालानां पर्वतानां, सागनानां, मानवानां, पशु-पक्षि-वृक्षादिनां च भावेण कदाचित् कष्ट तु न अनुभूयते त्वया ।

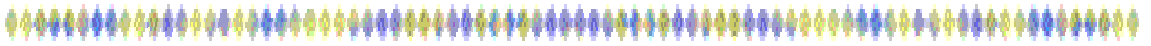
ब्राम्हण वचनं श्रुत्वा पृथिवी विनम्रतया उवाच - प्रभो! एतैः विशालैः पर्वतैः विस्तृतैः सागनैः कोटीसंख्यकैः मनुष्यैः वन्यप्राणिभिः वृक्षादिभिः वा अल्पम् अपि कष्टं न अनुभवामी अहम् । सर्वे एते भावस्वरूपाः न प्रतियन्ते मे । वस्तुतः एतेषु सर्वेषु वाहने अहम् अतीव सुखं सन्तोषं च

अनुभवामि । यतः एताद् सर्वाद् अहं पुत्रवत् मन्ये । अहम् एताद् स्व अङ्गे स्नेहन धारयामि । का माता स्वपुत्राद् भाववत् मन्येत्?” इति ।

तस्या एतत् श्रुत्वा ब्रह्म पुनः उक्त्वा “पुत्रवपि एतेषु सर्वेषु कश्चिदपि ईदृशः स्यात्, तेन त्वं कष्टम् अनुभवसि, भावस्वरूपम् वा मन्यसे तम्?

ब्राम्हणः तत् वचनं श्रुत्वा पृथिवी अतीव गमिना जाता, मन्दस्वनेन च उत्कवती - “श्रीमाद् । यदा कोऽपि प्राणी भवद्भिः निर्मिताद् मम् पुत्रान प्रति कृतया व्यवहारं करोति, स्वार्थाय च तं विनाशयितुं वाच्छति । सः पापात्मा मानवः प्राणी वा मह्यं भाववत् प्रतियते । तं वदन्ती अहम् अतीव क्लेशम् अनुभवामि ।”

कु. पूजा अनदान बीएभाग।

वर्तमानबुगे स्त्रीशिक्षा

शिक्षाया महत्वं सुविदितमेव । अस्माकं जीवने शिक्षा कर्तव्यबोधिका, सद्गुणानां प्रेरिका, जनस्य व्यक्तिमत्त्वनिर्माणे सहायिका, समग्रसुखवैभवादीनाञ्च निधानभूता वर्तते । एवञ्च शिक्षा मावनमाजस्य महदुपकारं समाचरति । मानवसमाजे पुरुषाणां प्राधान्यात्तेषां कृते शिक्षायाः सुव्यवस्था प्राचीनकालादेव प्रवर्तते, परन्तु स्त्रीशिक्षायाः स्वरूपं प्रगतिश्च संतोषान्स्पृहं नास्ति । यद्यपि

प्राचीने भारते स्त्रीशिक्षाऽवश्यं प्रचलिता आसीत् । वैदिककालानन्तरं स्त्रियः काश्चन प्रशिक्षित इति पुराणाख्यानेभ्यो ज्ञायते । परं च “ स्त्रीशुद्धौ नाधीयाताम् ” इति कथनेनेदमपि स्पष्टं भवति यत्पुराणकालानन्तरमस्माकं देशे स्त्रीशिक्षा प्रतिशिद्धा आसीत् ।

स्त्रियो हि मातृशक्तेः प्रतीकभूता भवन्ति । निमगदिव तासु

गृहस्थजीवनस्यात्तदद्वयित्वं बालकानां
भरणं-पोषणादिकस्य च द्वयित्वं समापतति ।
शिशौ संस्काराधानस्य, सदाचरणशिक्षणस्य,
भर्तुः-सहयोगस्य, पानिवानिकजनानां भेवायाः,
समागतानामभ्यागतानां शुश्रूषायाः,
लोकहितसम्पादनस्य च समग्रमापि कर्तव्यजातं
स्त्रीषु निपतति । अतः स्त्रीणां कृते शिक्षायाः
परमावश्यकता वर्तते । सुगृहिणी तदैव सा
सम्भवति यदा सुशिक्षिता स्यात्, सुशिक्षिचैव
पनिवासस्य समाजस्य राष्ट्रस्य च हितं
सम्पादयितुं सा समर्था भवति.

पराधीनताकाले यद्यपि भान्ते
स्त्रीशिक्षायाः सुव्यवस्था नासीत्, परन्तु
स्वतन्त्रताप्राप्तेननन्तरमत्र स्त्रीशिक्षाक्षेत्रे जनानां
विचारधारा सहयोगभावनामाश्रयति । यद्यपि यथा
युवकांना कृते शिक्षणसुविधा सुलभ तथा
युवतींना कृते नास्ति। विद्यालयीयशिक्षायां
कुमाराणां कुमारीणां च सहशिक्षा प्रचलति,
परन्तु महाविद्यालयीयशिक्षाक्रमे सहशिक्षायाः
सुव्यवस्था नास्ति, अनेन स्त्रीशिक्षायाः सम्यक्
प्रसारः प्रचारश्च नैव दृश्यते।

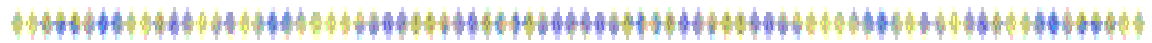
अस्माकं लोकतन्त्रात्मके शासने
नानीणां कृते समानाधिकारोऽस्ति,
वृत्तिकोपार्जनेऽपि तासां कृते स्थानानुक्षणं,
पदरक्षणं च क्रियते। अनया व्यवस्थया अनेकाः
स्त्रियोलाभाढ्वीताः, तथापि स्त्रीशिक्षाविषये

बालकानामिव बालिकांना मानसिक जागरणं
नैव संजातम् । अनेक कारणेन बहो
जनाः अद्यापि स्त्रीशिक्षामस्वीकुर्वन्ति, ते
स्वबालिकाः शिक्षणाचार्य विद्यालयेषु नैव
प्रवेशयन्ति । अतः स्त्रीशिक्षामालक्ष्य अद्यपि
समाजे देशे च जनजागरणमावश्यकम् ।
सर्वकारस्य सहयोगो मिलत्येव, बालिकांना
शिक्षणशुल्कमापि मुक्तमस्ति, परन्तु 'कत्या
परकीयं धनमिति' लोकचिन्तनं तासां शिक्षाक्रमे
बाधकमिव प्रतीयते। एवं स्थिते पुनरपि
स्त्रीशिक्षायाः प्रसारार्थं जनचेतनायाः
परिषरणमावश्यकमस्ति।

गृहस्थ सुशिक्षिता स्त्री सद्वृष्टिणी,
गृहलक्ष्मीः, गृहस्वामिनी वा भवति, नैव
मातृभूता सद्वंशं सन्नागनिकंच निर्मातुं
प्रीवति। स्त्री एवं समाजे धार्मिकसंस्काराणां
सद्वृत्तिकांसां संस्थापनां करोति। अतः
समाजे राष्ट्रे वा स्त्रीणां समादृशे मातृशक्तेश्च
गौरवरक्षणं तदैव सम्भवति यदा ताः
सुशिक्षिताः स्युः 'मातृ देवो भवं' इति
कथनमपि तदैव सुसङ्गतं भवति।
स्त्रीसमाजजस्योन्नतिमेव विचिन्त्य मनुनापि
कथितम्-

'यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते नमते तत्र
देवताः।'

नेणुका राजेश्वर नेलकर बीएभाग 3

छात्रजीवनस्य सफलतायाः उपायाः

प्राचीनकाले विद्यार्थिनः ब्रह्मचर्याश्रमे स्थित्वा ब्रह्मचर्यस्य संयमितजीवनं यापर्यन्तं न्न । विद्यार्थीजीवनम् ब्रह्मचर्याश्रमम् व पर्यायवाचिनौ आस्ताम् । इदानीं विद्यार्थि जीवने संयमस्य, ब्रह्मचर्यस्य वा का वार्ता शिष्टतायाः विनयस्य लेशमात्रम् अपि न वर्तते ।

इदानीं छात्राणां दुर्दशा वर्तते तेषु पुस्तकीयस्य ज्ञानस्य सहाचारस्य च अभावः विद्यते । विद्यार्थीजीवने यानि व्यसनानि तैः तेषां जीवनं भान्स्वरूपं सम्पद्यते।

दुर्दशायाः कारणानि

इदानीम् छात्राणाम् दुर्दशायाः अधोलिखितानि कारणानि सन्ति।

1 विद्यापति पूजाभावस्य अभावः।

2 जीविकायाः अभावः।

3 चित्रनिर्माणभावः।

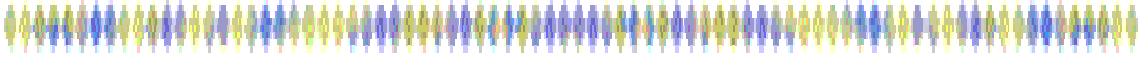
छात्रजीवनस्य सफलतायाः उपायाः

छात्रजीवनस्य सफलतायाः ये अभिभावकैः शासनेन शिक्षकैः च प्रयत्नम् कर्तव्यम् छात्रेषु अपनाथस्य अभ्यस्ताः सन्ति ते शासनेन दण्डितव्याः अभिभावकैः तेषां सुधारस्य यत्नः कर्तव्यः शासनेन एनादृशी व्यवस्था कर्तव्या यतः अध्ययनं प्रति रुचिहीनाः छात्राः विद्याभण्डिनेषु तिष्ठेयुः ।

विद्यार्थीजीवनं मानवजीनस्य आधारः कर्तते । तं सफलं दृढ सात्त्विकं च कारयितु सर्वे प्रयासाः कर्तव्याः। विद्यार्थिनः एवं युवकाः भूत्वा समाजस्य सद्भ्याः भवंति ।

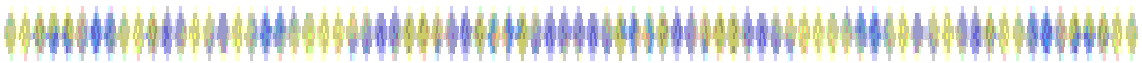
कृ. अश्विनी बलीनाम सुशील बी.ए. भाग 3

वार्षिक आहवाला

अत्र 2019-20

मराठी विभाग

या सत्रात मराठी विभागातर्फे विविध कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले. दि. ०५ ऑक्टोबर २०१९ रोजी वाङ्मय मंडळाचे उद्घाटन करण्यात आले. सदर कार्यक्रमात उद्घाटन प्रसंगी प्रमुख पाहुणे म्हणून हिंदी विभाग प्रमुख डॉ. एस. के.केसवानी लाभले होते. संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाने उन्हाळी २०१९ या परीक्षेची गुणवत्ता यादी प्रसिद्ध केली. मराठी विषयाच्या गुणवत्ता यादीत शैवाली विनायकराव पांडे या विद्यार्थिनीने विद्यापीठातून तिसरी मेरीट येण्याचा मान पटकावला.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. आर. डी. सिकची यांच्या मार्गदर्शनात दी. २७ फेब्रुवारी २०२० रोजी 'मराठी भाषा गौरव दिन' साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते म्हणून वऱ्हाडी भाषेचे अभ्यासक व लेखक डॉ. रावसाहेब काळे उपस्थित होते. मार्च २०२० मध्ये विभागाच्या वतीने

व्यावहारिक मराठीच्या तीस तासिकेचा प्रशिक्षण वर्ग घेण्यात आला. या प्रशिक्षण वर्गामध्ये व्यावहारिक मराठीचे विविध घटक शिकविण्यात आले. प्रशिक्षण वर्गाला प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना ग्रंथपाल डॉ. अशोक सोनोने व राज्यशास्त्र विभागाचे प्रा.सुभाष दामोदर यांच्या हस्ते प्रमाणपत्र वितरण करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे संपूर्ण नियोजन मराठी विभागाचे सहयोगी प्रा. डॉ. कैलास वानखडे यांनी केले.

विभागातील डॉ. कैलास वानखडे यांना दि 8/9/2020 रोजी प्राध्यापक (Professor) पदाची स्थाननिश्चिती मिळाली असून पी.एचडी मार्गदर्शक म्हणून मान्यता मिळाली. तसेच त्यांचे रिसर्च जर्नल्समध्ये एकूण चार शोधनिबंध प्रकाशित झाले व डॉ. हरिचंद नरेटी यांचे तीन शोधनिबंध रिसर्च जर्नल्समध्ये प्रकाशित झाले.

संस्कृत विभाग

संस्कृत दिनाचे औचित्य साधून संस्कृत सप्ताहाचे दिनांक 19 /08/ 2019 ते 24 /08/ 2019 ला आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी विद्यार्थ्यांकरिता महाकाव्य प्रश्नमंजुषा, गीता श्लोक पठण स्पर्धा संस्कृत निबंध स्पर्धा व संस्कृत नाटककार यावर चर्चा इत्यादींचे आयोजन करण्यात आले.

संस्कृत विभागातील प्राण्वेदांजली काळे यांना दिनांक 18 जानेवारी 2020 रोजी राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या 107 व्या दीक्षांत समारंभात आचार्य पदवी प्रदान करण्यात आली.

विद्यार्थ्यांमध्ये संशोधन प्रवृत्ती वृद्धिंगत व्हावी हा दृष्टीकोण पुढे ठेवून संशोधन प्रकल्प राबविण्यात आले तसेच दिनांक 06/0 2 /2020 ला जीए एसए विज्ञान कला व वाणिज्य महाविद्यालय खामगाव येथे राज्यस्तरीय शोध निबंध स्पर्धेमध्ये संस्कृत विद्यार्थिनी कुण्डल्टी सिंह व कुण्डलशिवनी सुशीर यांनी शोधनिबंध सादर केले आणि यामध्ये दृष्टी सिंह हिने प्रथम क्रमांक प्राप्त केला.

या विभाग द्वारा संस्कृत भाषा परिचय: प्रमाणपत्र प्रशिक्षण वर्गाचे दिनांक 10/02/2020 ते 9/03/ 2020 पर्यंत

आयोजन करण्यात आले होते जेणेकरून विद्यार्थ्यांना संस्कृत साहित्याची अभिरुची निर्माण व्हावी व भारतीय प्राचीन

संस्कृतीची तोंडओळख व्हावी म्हणून हा उपक्रम राबविण्यात आला.

गृहअर्थशास्त्र विभाग

गृहअर्थशास्त्र विभागात दरवर्षी प्रमाणे या सत्रातही विद्यार्थीनी कवीता विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

स्वयंसेवागटाच्या दृष्टीकोणातून या विभागातील विद्यार्थीनीची बांधिका गृह उद्योगाला भेट देण्यात आली. या गृहउद्योगात मशिनमधून विविध प्रकारचे पापड, शेवळ्या कशा तयार केल्या जातात त्याबद्दलची माहिती देण्यात आली. विद्यार्थीनी त्यांना प्रश्न विचारून माहिती प्राप्त केली.

सेवागट व आद्यशास्त्राच्या दृष्टीकोणातून मुलींनी बनविलेल्या प्रदायिचे आनंदमेळाव्याद्वारे विक्री करण्यात आले.

पर्यावरणाच्या दृष्टीकोणातून विद्यार्थीनीची शैक्षणिक सहल ही शेगांव व अंत्री येथे नेण्यात आली. तसेच कागदाच्या पिशव्या, पाकीट, ग्रिटींग कार्ड, बॅग तयार करण्याचे प्रात्यक्षिक दाखविण्यात आले. आपल्या महाविद्यालयातील अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थीनींकडून विविध रांगोलीचे प्रात्यक्षिक करून दाखविण्यात आले. जसे संस्कार भावती, फुलांची, थेंबांची, प्रतिकात्मक रांगोळ्या दाखविण्यात आल्या.

बाल विकासाच्या दृष्टीकोणातून उमरी येथील अंगणवाडी येथे भेट देण्यात आली. बालकांच्या विकासा संबंधी माहिती देण्यात आली.

इतिहास विभाग

1 संत गाडगे बाबा अमरावती उदाली 2019 च्या पविष्टेत एमएभाग 2 इतिहास मधून कु कोमल राउत ही विद्यार्थीनी विद्यापीठाच्या गुणवत्ता यादी मध्ये 07 वे स्थान मिळविले आहे. मा. सत्रात एकूण 01 विद्यार्थीनी गुणवत्ता यादी मध्ये आलेली आहे.

2 इतिहास विभागातील प्रा. एस. जी. कुलकर्णी यांना संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ अमरावती व्हावा आचार्य पीएचडी पदवीने गौरविण्यात आले आहे.

3 प्रा डॉ बी. एस. जी. वझीरे व प्रा. एस. जी. कुलकर्णी यांचे अनुक्रमे राष्ट्रीय

स्तत्रावर प्रत्येकी 0202 तत्र राज्यस्तरीय प्रत्येकी 0202 शोधपत्र शोधपत्रिकेत प्रकाशित झालेले आहेत.

4 इतिहास विभागातील एकूण 04 माजी विद्यार्थी नेट - नेट परीक्षा उत्तिर्ण झालेले आहेत.

5 इतिहास विभागात दरवर्षीप्रमाणे शिक्षण दिन गांधी जयंती परीक्षेवाढ व इतिहास

अभ्यास मंडळाची स्थापना व अभ्यासद्वैरा इत्यादी कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

6 प्रा. डॉ. बी. एस. वझे यांच्या मार्गदर्शनात एकूण 06 विद्यार्थी संशोधन कार्य करित आहेत.

हिंदी विभाग

1. हिंदी विभाग व्हावा हिंदी भाषा संबंधी चर्चा आयोजित की गयी जिन्ममें हिंदी काव्य लेखन व गद्य लेखन पर विस्तृत चर्चा की गयी ! इस चर्चा का नेतृत्व हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ. सुदेशकुमार केसवानी व डॉ. रामप्रकाश वर्मा ने किया।

2. विद्यार्थियों व्हावा हस्तलिखित साहित्य पुस्तिका का विमोचन विभाग में किया गया ! विद्यार्थियों की आयतार्थ निर्मित वेबसाईट हिंदी कम्प्युटर डॉट कॉम का अपडेशन व प्रस्तुतिकरण किया गया !

3. हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ.एस.के.के.सवानी ने 2 हिंदी संगोष्ठियों में भाग लिया व 4. शोध पत्र यूजीसी एपूड जनरल्स में प्रस्तुत किए ! स्थानीय समाचार पत्रों में भी उनके आलेख प्रकाशित हुए !

5. इस सत्र में विभाग के प्रा. पूनम मानकर प्रा. शैलेन्द्र दुबे संग्राहा. अमरावती विद्यापीठ व्हावा पी-एच-डी कि उपाधी प्रदान की गयी ! डॉ. एस. के. केसवानी ने राष्ट्रभाषा सेवी समाज की मासिक गोष्ठियों में अपने आलेखों का नियमित वाचन किया !

राज्यशास्त्र विभागाचा

1) 2019 च्या उठ्ठाली परव्युत्तर राज्यशास्त्राच्या परिश्वेत विभागातील विद्यार्थ्यांनी घवघवीत यश मिळविले आहे. दरवर्षीप्रमाणे यावर्षी छी कु. भारती बाजड छीने विद्यापीठाच्या गुणवत्ता यादीत

प्रथम स्थान प्राप्त केले असून ती छोन सुवर्ण परकाची मानकरी ठरली आहे.

2) दि. 7/10/2019 रोजी विभागात "म. गांधीजीचे स्वदेशीविषयक विचार" या

विषयावर चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी महाविद्यालयातील इतिहास विभागप्रमुख डॉ.बी.एस.वसिने यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

3) दि. 16/12/2019 रोजी राज्यशास्त्र अभ्यासमंडळाचे उद्घाटन महाविद्यालयातील हिंदी विभागप्रमुख डॉ.सुवेश केसवानी यांच्या हस्ते झाले. त्यांनी या प्रसंगी आजच्या महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या समस्या या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

4) दि. 5/9/2019 रोजी विभागात "शिक्षक दिन" कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. याप्रसंगी राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ.आर.व्ही.नाथोड यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

5) विभागप्रमुख डॉ. रतन व्ही. नाथोड यांचे माध्यताप्राप्त पॅर (चमत् त्रअपमूमक) मासिकातून तीन शोधनिबंधांचे प्रकाशन झाले

आहे. तसेच त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली दोन विद्यार्थ्यांनी आचार्य पदवी प्राप्त केली आहे तसेच सहा विद्यार्थी पीएचडी चे संशोधनकार्य करीत आहेत.

6) विभागातील डॉ. बी. जी. जोगदंड यांचे माध्यताप्राप्त ISSN (Peer Reviewed) मासिकातून चार शोधनिबंधांचे प्रकाशन झाले आहे.

7) विभागातील डॉ. विद्या राऊत यांचे माध्यताप्राप्त ISSN (Peer Reviewed) मासिकातून दोन शोधनिबंधांचे प्रकाशन झाले आहे.

8) विभागातील प्रा. एस. आर. दामोदर यांचे माध्यताप्राप्त ISSN (Peer Reviewed) मासिकातून दोन शोधनिबंधांचे प्रकाशन झाले आहे.

9) विभागातील माजी संदिप मिश्राव काळे NET परिक्षा उत्तिर्ण झाले आहेत.

समाजशास्त्र विभाग

1) समाजशास्त्र अभ्यासमंडळाचे उद्घाटन - विद्यार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव देण्यासाठी दरवर्षीप्रमाणे याही सत्रात दि. 12 सप्टेंबर 2019 रोजी समाजशास्त्र अभ्यासमंडळाचे उद्घाटन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे उद्घाटक व वक्ते म्हणून श्रीमती पंचफुलादेवी पाटील समाजकार्य महाविद्यालय, नवडकी, अकोला येथील प्रा. डॉ. बलीराम

अवचार उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष विभागप्रमुख डॉ. दिनकर उंबरकर तर प्रमुख अतिथी म्हणून इंग्रजी विभागप्रमुख डॉ. आर. आर. वणपिसे उपस्थित होते.

या प्रसंगी समाजशास्त्र अभ्यासमंडळाचे अध्यक्ष म्हणून कु. आरती पाचपोर व सचिव म्हणून लखन तिवारी यांची निवड करण्यात आली. उपस्थित

सर्वमाध्यवर्गांनी विद्यार्थ्यांच्या भविष्यकालीन प्रगतीसाठी समाजशास्त्र अभ्यास मंडळाची असणारी आवश्यकता, विद्यार्थ्यांचा विविध कार्यक्रमातील सहभाग, विद्यार्थ्यांसमोरील विविध आव्हाने आणि या मंडळाच्या यशस्वीतेसाठी आवश्यक असणाऱ्या रणनीतीबद्दल मार्गदर्शन केले.

2) चर्चासत्र व उद्बोधन वर्गचे आयोजन - विभागांतर्गत दि. 09 जानेवारी 2020 रोजी आधुनिक जीवन पध्दतीची समाजापुढील आव्हाने : कारणे व उपाय या विषयावर पदवी व पदव्युत्तर समाजशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले. या प्रसंगी प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून श्री. धाबेकर कला महाविद्यालय, नवडकी, अकोला येथील समाजशास्त्र विभागप्रमुख, प्रा. अमरिष गावडे उपस्थित होते तर कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून डॉ. दिनकर उंबरकर उपस्थित होते. या चर्चासत्रात अनेक पदवी व पदव्युत्तर समाजशास्त्र विद्यार्थ्यांनी आपल्या शोधनिबंधाचे वाचन केले. उपस्थित माध्यवर्गांनी विद्यार्थ्यांच्या शोध निबंधाचे मूल्यमापन आणि विश्लेषण करून विद्यार्थ्यांना भावी आयुष्याच्या वाटचालीकरिता यथोचित असे बहुमूल्य मार्गदर्शन केले.

3) अभ्यासदौऱ्यांचे आयोजन - ऐतिहासिक व पर्यावरणविषयक अध्ययन आणि जनजागृती तसेच सामाजिक व सांस्कृतिक अध्ययनाच्या उद्देश्यपूर्तीकरिता दि. 18 व 19 जानेवारी 2020 रोजी विभागप्रमुख डॉ. दिनकर उंबरकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली व प्रा. दिलीपकुमारे यांच्या आयोजनात वेरुळ, दौलताबाद व औरंगाबाद येथे शैक्षणिक सहलीचे आयोजन करण्यात आले होते. या अभ्यासदौऱ्यात विद्यार्थ्यांनी विविध सामाजिक, ऐतिहासिक,

पर्यावरणविषयक माहितीचे संकलन प्रत्यक्ष करून आपला अहवाल सादर केला.

दि. 28 जानेवारी 2020 रोजी वृद्धांच्या समस्या जाणून घेण्यासाठी प्रा. डॉ. सुनिल प्रल्हाद गायगोळ यांच्या आयोजनात 'मातोश्री' वृद्धाश्रम, नवडकी, अकोला या ठिकाणी पदवी व पदव्युत्तर विभागातील विद्यार्थी व प्राध्यापकांनी भेट दिली. या भेटीदरम्यान वृद्धांचे वास्तविक जीवन आणि त्यांच्या विविध समस्यांचा अभ्यास प्रत्यक्ष विद्यार्थ्यांनी करून घेतला.

4) गुणवंतविद्यार्थी व गुणवत्ता बाढी -संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाने उठविली 2019 च्या प्रसिद्ध केलेल्या गुणवत्ता यादीत पदव्युत्तर समाजशास्त्र विभागातील विद्यार्थीनी कु. पल्लवी गोविंदनाव टिकार यांनी प्रथम स्थान प्राप्त केले. विद्यापीठात प्रथम स्थान प्राप्त करणाऱ्या विद्यार्थ्याला दिला जाणारा वेदान्ततिर्थ स्व. रामचंद्र मुनकुटे स्मृतीप्रित्यर्थ सुवर्णपदक हे विद्यापीठाच्या दिक्षांत समाजभात या विद्यार्थीनीला प्रदान करण्यात आले.

विभागातील माजी विद्यार्थी श्री. गणेश रामकृष्ण मानकर यांनी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे अंतर्गत घेतल्या जाणारी 'नेट' (राज्य शैक्षणिक पात्रता परीक्षा), जून 2019, समाजशास्त्र विषयात उत्तीर्ण केली.

5) संशोधन क्षेत्रातील योगदान- स्त्र विभागप्रमुख डॉ. दिनकर उंबरकर यांचे संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाच्या बी. ए. भाग- 1 समाजशास्त्र विषयाच्या अभ्यासक्रमानुसार 'समाजशास्त्र' या नावाचे पुस्तक प्रकाशित झाले.

स्त्र डॉ. दिनकर उंबरकर यांच्या मार्गदर्शनात संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठांतर्गत दोन विद्यार्थ्यांना आचार्य

पदवी प्राप्त झाली तसेच जेजेटी विद्यापीठ, राजस्थान अंतर्गत समाजशास्त्र विषयात दोन विद्यार्थ्यांनी आचार्य पदवी प्राप्त केली आहे.

सत्र डॉ. दिनकर उंबरकर यांची पदव्युत्तर शिक्षक सूची मधून मा. कुलगुरु यांनी नामनिर्देशित सदस्य म्हणून समाजशास्त्र अभ्यासमंडळ (बिओएस) मध्ये सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

सत्र या सत्रात डॉ. दिनकर उंबरकर यांनी राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय जर्नलमध्ये 05 शोध निबंध प्रकाशित केले.

सत्र विभागातील प्रा. डॉ. सुनिल प्रल्हाद गायगोळ यांची नॉनटेड प्रवर्गातून मा.

कुलगुरु यांनी समाजशास्त्र अभ्यास मंडळ (बिओएस) वर सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यात आली.

सत्र याच सत्रात डॉ. सुनिल गायगोळ यांना संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाने आचार्य पदवीचे मार्गदर्शक म्हणून मान्यता प्रदान करण्यात आली.

सत्र डॉ. सुनिल गायगोळ यांचे राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय जर्नलमध्ये 04 शोधनिबंध प्रकाशित झाले.

सत्र विभागातील प्रा. दिलीप कुमरे यांनी राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय जर्नलमध्ये 03 शोधनिबंध प्रकाशित केले.

DEPARTMENT OF ENGLISH

During the academic session 2019-20 Department of English organized a seminar on 'Importance of English Language in Career Building' on 4/10/2019. Adv. Radheshyamji Modi was the speaker who guided the students. On 22/10/2019, a lecture on 'Communication Skills in English' was organized. Adv. Radheshyamji Modi guided the students.

Dr. Bharati Patnaik and Dr. D.R. Khanderao attended national and international conferences and presented paper in these conferences. The members of the faculty along with students of UG and PG visited Old Age home on 28/1/2020. The students studied the problems of old age people and offered them food. Department of English took active part in all the activities and programmes organized by our college.

Career Guidance and Placement Cell

Career Guidance and Placement Cell provides all possible assistance to our college students. Placement Cell organizes job and skill oriented programmes throughout year to encourage the students and take advantage of upcoming job opportunities in government and private sectors. Career Guidance and Placement Cell organized experts' guidance for competitive exam, viva preparation, communication skills, and Soft skill development programme in the academic session 2019-20. For Competitive Exam Preparation Vikas Surje, Unique Academy, Pune, Shri Prassana Ratnaparkhi, Project Officer, Maharashtra Centre for

Entrepreneurship Development, Akola, Dr. Kale, MIT, Pune, Pratyush Bhaskar, Journalist, NSE, Mumbai, Vikram Lahoti, Yash Overseas, Ahamadabad guided the students.

Soft skill development workshop Sponsored by Sant Gadge Baba Amravati University, Student Development was organized from 24/9/2019 to 27/9/2019. Certified trainer in soft skills, Sant Gadge Baba Amravati University Dr. Nitin Mohod, Shivaji College, Akola Prof. Sonal Kame of Smt. Radha Devi Goenka College for Women Akola, Dr. D. R.Khanderao and Dr. Umesh Chapke guided in the four day workshop.

हिन्दी विभाग

१. हिन्दी विभाग द्वारा हिन्दी भाषा संबंधी चर्चा आयोजित की गयीं जिसमें हिन्दी काव्य लेखन व गद्य लेखन पर विस्तृत चर्चा की गयी। इस चर्चा का नेतृत्व

हिन्दी विभागाध्यक्ष डॉ. सुरेशकुमार केसवानी व डॉ. रामप्रकाश वर्मा ने किया।

२. विद्यार्थियों द्वारा हस्तलिखित 'साहित्य पुस्तिका' का विमोचन विभाग में

किया गया। विद्यार्थियों की सहायताार्थ निर्मित वेबसाईट 'हिंदी वॉल्यूटर डॉट कॉम' का अपडेशन व प्रस्तुतिकरण किया गया।

३. हिन्दी विभागाध्यक्ष डॉ.एस.के.केसवानी ने २ हिन्दी संगोष्ठियों में भाग लिया व ५ शोध पत्र यूजीसी एप्रूव्ड जर्नल्स में प्रस्तुत किए। स्थानीय समाचार पत्रों में भी उनके आलेख प्रकाशित हुए।

४. डॉ. शैलेन्द्र दुबे को द्वितीय बार श्रेष्ठ पत्रकारिता के लिए लोकमत एचीवर्स अवार्ड

प्रदान किया गया। डॉ.रामप्रकाश वर्मा की गद्य एवं पद्य की ४ पुस्तकें प्रकाशित हुईं।

४. इस सत्र में विभाग के प्रा.पूनम मानकर, प्रा शैलेन्द्र दुबे को सं.गा.बा.अमरावती विद्यापीठ द्वारा पी-एच.डी. की उपाधी प्रदान की गयी। डॉ.एस.के.केसवानी ने राष्ट्रभाषा सेवी समाज की मासिक गोष्ठियों में अपने आलेखों का नियमित वाचन किया।

इतिहास विभाग

1) संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती उच्छाली 2019 च्या परिवेष्टित एम. ए. भाग दोन इतिहास मधून कु. कोमल नाऊत ही विद्यार्थिनी विद्यापीठाच्या गूणवत्ता यादीमध्ये 07 वे स्थान मिलवले असून. या सत्रात एकूण 01 विद्यार्थिनी गूणवत्ता यादी मध्ये आलेली आहे.

2) इतिहास विभागातील प्रा. एस. जी. कुलकर्णी यांना संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती व्हाना आचार्य ;चिण्कळ पदवीने गौरविण्यात आले.

3) प्रा. डॉ. बी. एस. वझे व प्रा. डॉ. एस. जी. कुलकर्णी यांचे अनुक्रमे राष्ट्रीय स्तरावर प्रत्येकी

02,02 तर राज्यस्तरीय प्रत्येकी 02,02 शोधपत्र ISSN (Peer Reviewed) मासिकातून प्रकाशित झाले आहेत.

4) इतिहास विभागातील एकूण 04 विद्यार्थी माजी विद्यार्थी NET/SET परिक्षा उत्तीर्ण झालेले आहेत.

5) इतिहास विभागात दरवर्षीप्रमाणे शिक्षक दिन, गांधी जयंती, परिवर्वाह व इतिहास अभ्यास मंडळाची स्थापना व अभ्यासदौडा इत्यादी कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

6) प्रा. डॉ. बी. एस. वझे यांच्या मार्गदर्शनात एकूण 06 विद्यार्थी संशोधन कार्य करीत आहेत.

ग्रंथालय विभाग

ग्रंथालय विभागाच्या वतीने यावर्षी डॉ.एस.आर.रंगनाथन यांची जयंती साजरी करण्यात आली. यावर्षीभारत रत्न डॉ.ए.पी.जे.कलाम यांचा जन्म दिवस वाचन प्रेरणा दिवस म्हणून साजरा करण्यात आला.चालू शैक्षणिक

सत्रात प्रा.डॉ.अ.शं.सोनोने,ग्रंथपाल यांचे ग्रंथालय शास्त्रावरील राष्ट्रीय चर्चा सत्रातदोन शोध निबंधाचे वाचन त्यांनी केले.त्यांना सहयोगी प्राध्यापक या पदावर पदोन्नती देण्यात आली.मराठी ठेओसोफिकॅल फेडरेशन अकोला व

ग्रंथालय विभाग सीताबाई कला,वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय अकोला यांचे संयुक्त विद्यमाने Role of science and spirituality in world peace या विषयावर वक्तृत्व स्पर्धा आयोजित करण्यात आली.या स्पर्धेत

महाविद्यालयातील आकाश आमटे याला द्वितीय पारितोषिक प्राप्त झाले.त्याच बरोबर संयुक्तपणे घेतलेल्या Universal brotherhood and world peace या विषयावर आयोजित निबंध स्पर्धेत, महाविद्यालयातील कु.कस्तुरी धाराशिवकर हिला प्रथम तर कु.दृष्टी सिंह हिला दुसरे पारितोषिक प्राप्त झाले.

१. डॉ.रंगनाथन जयंती डॉ.रंगनाथन जयंती कार्यक्रमात उपस्थित प्रमुख अतिथी व IQAC समन्वयक डॉ.दिनकर उंबरकर सोबत, मराठी विभागप्रमुख प्रा.बी.बी.धारणे, प्रा.एस.आर.दामोदर, डॉ.अजय सोळंके, प्रा.डॉ.उमेश चापके,डॉ.विद्या राउत व ग्रंथपाल डॉ.ए.एस.सोनोने

Department of Music

1) In this academic session 10 full time lecturers are working.
2) Regular periods started according to the time table.
3) Opportunity was given to students to participate in various musical competitions & programmes.

4) Students participated in Youth festival of S. G. B. Amravati Univ. Amravati. Student of B.A. II year AdinathDhual won several prizes in the competitions VIZ. 1) Firstsize in state level competition organised by SangeetKalopasakMandal Amravati. 2) Third prize in classical music competition held at Latur. 3) Colour coat

in tabla & second prize in vocal music in youth festival.

5) Under able guidance of Dr.N.S.Lande & Dr.A.G.Solanke students presented excellent welcome song & gaurageet in the programme of Dr.Babasaheb Ambedkar Mahaparinirwan Din.

6) Some faculties were invited as judge for Music competitions organised by Various organisations.

7) Dr. K. P. Barde has been elected as Chairman of board of studies of Music of S.G.B.A.U. Amravati.

8) Students of Music department have participated in the bhavgeet Competition organised by Dadarmatunga cultural centre Mumbai & were selected for finals at Mumbai.

09) Faculty members have presented several research papers in different

National level seminars & journals.

10) Dr.S.D.Shembekar has been working as member of board of studies of H.S.C. Board Pune & board of studies of S.G.B.A.U. Amravati. She has been appointed as a co-ordinator of Kala Shikshan Vibhag of the same.

11) Prof. N.V. Bhadke is working as N.S.S. Programme Officer.

12) Dr.U.S.Chapke is U.G.C. approved soft skill trainer & has been arranging such work shops for the students.

13) Parth S. Sharma a student of M.A. II Year secured first rank in the merit list of S.G.B. A. U. Amravati & is recipient of Gold Medal.

14) Students will participate in all the Music competitions which will be held later.

NCC UNIT

To develop qualities of character, courage, discipline, leadership, secular outlook, spirit of adventure & sportsmanship and the ideas of selfless among the youth to make them useful & responsible citizens.

The clean campaign was implemented in this academic session on

19th Sept. 2019 in the NCC unit. Ku. Pallavi Dattatray Nipane was selected for "ATC" camp Pravara Nagar, Dist. Ahmadnagar, Ku. Durga sarse participated in "EBSE" camp at Nagpur, Third Candidate participated in "CATC" camp and performed there excellent duty.

मराठीचे लेखनविषयक नियम : मार्गदर्शन करताना डॉ. कैलास वानखडे

‘मराठी भाषेची कार्यशाळा’ प्रमाणपत्र वितरण सोहळा : विद्यार्थ्यांसह डॉ. अशोक सोनोने, प्रा. भास्कर धारणे, डॉ. कैलास वानखडे, डॉ. हरिचंद नरेटी, प्रा. सुभाष दामोदर

२७ फेब्रुवारी २०२० : मराठी भाषा दिवस, मार्गदर्शन करताना डॉ. रावसाहेब काळे

ग्रंथालय भेट : ऑनलाईन व ऑफलाईन ग्रंथालयाविषयी मार्गदर्शन करताना डॉ. अशोक सोनोने

डॉ. रंगनाथन - उपस्थित डॉ. उंबरकर प्रा. धारणे, प्रा. दामोदर , ग्रंथपाल डॉ. ए. एस. सोनोने

२६/११/२०१९ रोजी सकाळी ११:०० वाजता
भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेचे सामुहिक वाचन करताना प्राचार्य डॉ. आर. डी. सिकची

२६/१/२०१९ प्रजासत्ताक दिनी एनसीसी कॅडेट यांना संबोधित करताना प्राचार्य डॉ.आर.डी. सिकची

‘स्वच्छ भारत अभियान’ रॅली मध्ये सहभागी एन. सी. सी. कॅडेट सोबत डॉ. एच. एन. नरेटी

राज्यस्तरीय संस्कृत शोध निबंध स्पर्धा खामगाव येथे प्रथम क्रमांक प्राप्त कु दृष्टी सिंह हिचे कौतुक करताना प्राचार्य डॉ. आर. डी. सिकची सोबत डॉ. वेदांजली काळे

२४/८/२०१९ रोजी संस्कृत दिनोत्सव: निमित्त मनोगत व्यक्त करताना कु रेणुका रेलकर

राज्यस्तरीय संस्कृत शोध निबंध स्पर्धा खामगाव येथे प्रथम क्रमांकाचे स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र स्वीकारताना कु दृष्टी सिंह बी. ए. भाग ३

धन्यावाद